

<p>Aanwezig</p> <p>Voorzitter: De heer T. Kaffa</p> <p>Raadsleden: De heer M. el Majjaoui De heer E. van der Veer De heer M. Stuijtzand Mevrouw W. van der Weij De heer D. van Dam Mevrouw B. Niesen De heer J. Bruin Mevrouw M. Harmsen</p>	<p>Vervolg aanwezige raadsleden: De heer U. Oelen De heer E. Braam De heer D. Cupedo De heer M. Keijzer Mevrouw S. van Maarseveen Mevrouw L. de Bruijn</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder W. van Damme Wethouder S. van de Waart</p>	<p>Griffie: Griffier: De heer J. Hoefnagel Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)</p>

1. Opening

De voorzitter: Van 4 februari 2025 in de gemeente Rijswijk. Een warm welkom aan alle Forumleden en de mensen die thuis meekijken en de mensen op de publieke tribune. Het is vandaag behoorlijk druk.

2. Algemeen insprekrecht

De voorzitter: Ik wil graag als allereerst beginnen met het algemeen spreekrecht van de inwoners. We hebben vandaag een tweetal sprekers. Ik zou als eerste graag het woord willen geven aan mijnheer Van der Heul betreffende wijziging van het beleid gft-afval. U mag naar voren. Mag u bij het kathedr plaatsnemen. En als u begint met spreken, heeft u vijf minuten de tijd. Gaat uw gang.

Inspreker 1: Dank u wel voor deze gelegenheid. Hele goedenavond, ik ben Willem van der Heul. Ik woon in de Emmastraat in Oud Rijswijk. Mooie groene buurt. Mooie oude huizen. En wij kregen half december, op 13 december om precies te zijn, een brief van de gemeente Rijswijk en van Avalex, waarin stond dat er een wijziging aankwam met betrekking tot gft-afval in 2025. Dat verbaasde ons in de straat wel een beetje, want het was heel kort dag en het was ook best wel een behoorlijke wijziging. Ik wil daar even, mede namens een aantal bewoners in de straat, gebruikmaken van de gelegenheid hier onze bezwaren toe te lichten. Of laat ik zeggen, mijn bezwaren, want ik heb het geformuleerd. En ik heb een paar mensen gesproken hierover. Laat ik het niet namens de hele straat doen. Dit is mijn mening. Heel even in het kort wat er wijzigt. Tot nu toe hadden wij een gft-afval ophaal 1 keer in de 2 weken, gedurende het hele jaar, behalve de zomermaanden. Dan werd er 1 keer in de week opgehaald. En de wijziging die er nu wordt aangekondigd, is dat in de winter 1 keer in de 4 weken wordt opgehaald. En de winter is dan 4 maanden, november, december, januari, februari. En de andere 8 maanden 1 keer in de 2 weken. Kort en goed is eigenlijk mijn belangrijkste bezwaar, ik snap best wel de budgettaire problemen die er rond afval heersen. Ik begrijp dat we al een behoorlijk hoog afvaltarief hebben. Ik snap best wel dat daar gekeken wordt naar bezuinigingsmogelijkheden. Maar in de zomer ... Dat is eigenlijk mijn grootste bezwaar, dat in de

zomer die wekelijkse ophaal wordt omgezet naar een tweeweekse ophaal. Dat lijkt mij een bijzonder slecht idee. En wel hierom. Die bakken zitten in de zomer echt hartstikke vol. Wij hebben een best wel behoorlijke tuin. En we tuinieren daar flink in. We hebben echt in de zomer best wel regelmatig dat die bak uitpuilt. En dat hebben meerdere mensen in de straat. Als je daar ook nog etensafval bij moet doen, dan wordt het echt een rommeltje. Als je dat afval 1 keer in de 2 weken gaat ophalen, dan buiten dat het te veel wordt en dat mensen het in de grijze bak gaan gooien, dat hebben een aantal mensen bij mij in de straat gezegd, wordt het ook een onhygiënische toestand. Het gaat stinken. Als je 2 weken lang met name keukenafval in een bak buiten laat staan, dat wordt echt bij 30 graden een rommeltje. Dat wordt echt smerig. En bovendien, niet op de laatste plaats, ook vanwege de vuilophalers. Als die een grote bak met allemaal stinkend gft-afval in die vuilniswagen moeten knikkeren, waar allemaal schimmel in zit, dat is niet fijn om daarin te werken. Dat is even mijn inhoudelijke bezwaar. Even kijken. Wat ik dan ten slotte nog wil zeggen, is dat ik ben zelf oud-ambtenaar, ik kijk ook altijd even in de regeltjes, en ik vond de afvalstoffenverordening van de gemeente Rijswijk van 2021 ... Ik heb het van internet geplukt. Ik weet niet 100 procent zeker of hij helemaal actueel is. Maar volgens mij is dat de geldende verordening. Daar staat in dat de gemeente gewoon ten minste 1 keer in de 2 weken afval moet ophalen, zowel gft- als grijsafval. Dat is even misschien een beetje flauw dingetje. Daar moet de gemeente dan nog even naar kijken. Dan moeten ze die regeling veranderen. Maar volgens de regeling kan je niet 1 keer in de maand gft-afval ophalen. Dat was even mijn bijdrage. Zijn er vragen over?

De voorzitter: Dank u wel. Keurig binnen de tijd.

Inspreker 1: Dank u wel.

De voorzitter: Dan geef ik graag het woord aan de volgende inspreker. En daarna is er mogelijkheid tot eventuele vragen. Dan mag mijnheer Tetro betoog gaan houden over het vuil bij afvalcontainers bij de Jupiterflat. En voor u geldt hetzelfde, zodra u begint met spreken, mijnheer, dan gaat uw tijd in.

Inspreker 2: Goedenavond, dames en heren. Mijn naam is Harry J. Tetro. En ik ben een oud-ambtenaar van het ministerie van Economische Zaken. En sinds 2003 woon ik in een van de Planetenflats aan de Petronella Voutestraat. Het probleem daar is dat de ondergrondse afvalcontainers dusdanig geplaatst zijn en verplaatst worden, waarbij men de afvalcontainers ... Eerst stonden er drie met een gft-afvalcontainer en nu staan er aan de Petronella Voutestraat en de Albert Schweitzerlaan twee containers met één papierbak. Dat ten eerste. Ten tweede, een groot probleem zal dat worden, want de mentaliteit van de mensen bij ons in het flat zijn dusdanig dat ze het vuil niet in de container gooien, maar ernaast gooien. Daardoor krijgen we de vliegende ratten. Die zijn nu daar al druk bezig. Ik heb hier enkele foto's bij me. Daar schikt u van. Als u daar belangstelling voor hebt, kunt u ze straks hier pakken. Maar het probleem is dat er zijn dusdanig zoveel mensen in de flat, men begrijpt niet dat men de vuilniszakken in de container moet gooien en niet ernaast moet plaatsen. Daarnaast is er nog een ander probleem, namelijk het probleem van het grote vuil. Het grofvuil dat wordt opgehaald naar aanleiding van een telefoontje. Ten eerste zijn er mensen, die spreken geen Nederlands. Dat is een probleem. En ten tweede is het grote probleem daar dat dat afval, grote vuil ophalen is een kwestie van geld. Men moet betalen om dat grote afval af te halen. Als ik het goed weet, sinds twee jaar is dat daar zo. Kan dat niet veranderd worden? Want wij wonen met honderd mensen, honderd gezinnen in een flat. Er staan er vier. Dat houdt in, we moeten daar met vierhonderd van de vuilcontainers gebruikmaken. En die honderd moeten ook als ze groot vuil hebben bellen. Dat is het grote probleem. Ik hoop dat u daar iets aan kan doen, want echt waar de ratten lopen 's avonds over het terrein heen, zowel over het parkeerterrein als bij de vuilcontainers.

Ik hoop dat u daar een beetje aandacht voor kunt krijgen, want het is gewoon schandalig wat er op het ogenblik gebeurt. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Tetro. Dan zou ik willen vragen aan het Forum of er vragen zijn voor een van de twee insprekers op dit moment? Gaat uw gang.

De heer Bruin: Ik heb een vraag aan de heer Tetro. Allereerst, ik neem aan dat u van de bevuiling rondom de containers wel melding maakt via de goede weg?

Inspreker 2: Moet ik hierop drukken? Ja. Dat het bij u bekend is. Maar ons gemeentelijk apparaat, en ook bij de rijksoverheid was dat zo, we zijn helemaal blind geworden van het persoonlijk contact. Het enige wat je kan doen, is een formulier invullen. Dat stuur je dan door. Ik ben toevallig dan iemand die digitaal nogal bijdehand is, omdat ik ermee opgegroeid ben. Maar de meeste bewoners kennen dat nog helemaal niet. Die weten dat niet. Een telefoon kan je niet meer pakken, want je krijgt een of ander callcenter. En dan wordt er gezegd, we zullen het doorgeven. Ik heb het opgegeven, drie weken geleden, ze moeten nog komen, want het ligt er nog steeds.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is een duidelijk antwoord.

De heer Bruin: En via uw woningbouwcorporatie gebeurt ook niks?

Inspreker 2: Dat is ook een probleem. Het is een particulier terrein. Dat houdt in dat als ik ... Ik heb weleens een keertje die handhaving aangeschoten. Daar kunnen wij niks aan doen, want het is particulier terrein. Handhaving werkt van 's morgens 8.00 uur tot 's avonds 17.00 uur. In het weekend zijn ze niet aanwezig, want een telefoon kan je pakken, maar je kan niemand bellen. Nu is het zo dat de bakken, om even terug te komen op dat ding, zijn nu verplaatst. Eerst stonden ze op particulier terrein. Nu staan ze aan de Albert Schweitzerlaan en ze staan op de Petronella Voutestraat. Overigens zijn ze van drie naar twee bakken toe gegaan, aan beide kanten. Dat gaat ook een groot probleem worden.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Bruin: Dank u wel voor de beantwoording. Ik ga kijken wat ik kan doen.

Inspreker 2: Wat zegt u?

De heer Bruin: Ik ga kijken wat ik hiermee kan doen voor u.

Inspreker 2: U kunt mijn telefoonnummer krijgen. Ik ben altijd bereid. Ik ben gepensioneerd ambtenaar. Ik ben inmiddels 83.

De voorzitter: Kunnen we even na de vergadering doen.

Inspreker 2: Je kan me altijd even bellen.

De voorzitter: Heel fijn. Dat kunt u na de vergadering met elkaar even afstemmen. Zijn er nog vragen voor de andere inspreker? Nee.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt 3. Lijst van ingekomen stukken. Er zijn geen verzoeken voor agenderingen binnengekomen. Ik wilde graag de lijst van ingekomen stukken, vaststelling, even met u doornemen. Ik zie geen bezwaren of andere ... Nee. Mooi.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Vaststelling van de agenda. Ik wilde graag met u op dit moment de agenda vaststellen. En even een mededeling. Na afloop van het Forum zal er een korte pauze zijn, waarna wij een besloten stuk van het Forum gaan hebben. Daar mag geen publiek en mensen die niet beëdigd zijn bij aanwezig zijn, heb ik me laten influisteren. Zodra dat moment aangekomen is, zal ik het even aankondigen en dan kunnen wij daarmee aan de gang.

5. Mededelingen college

De voorzitter: En dan kijk ik even naar het college of er mededelingen zijn? Vanuit u geen mededelingen.

6. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Zijn er nog mededelingen vanuit de ... Of terugkoppeling, excuus, vanuit de Gemeenschappelijke regelingen? Nee.

7. Overzicht toezeggingen en moties (in Presidium van 27 januari jl. is besloten dat fracties z.s.m. worden benaderd door de griffie voor een opschoningsactie)

De voorzitter: Even kijken naar de lijst van het overzicht toezeggingen en moties. Er is besloten dat de fracties de lijst toegezonden krijgen voor opschonen van de lijst. Zijn er op dit moment al vragen over of doen we dat het volgend Forum? Volgend Forum.

8. Vaststellen Forumverslag 14 januari 2025

De voorzitter: Het Forumverslag van 14 januari 2025. Kan iedereen zich daarin vinden? Ja.

9. Raadsvoorstel Budgetoverheveling van 2024 naar 2025 (RV 25 009)

De voorzitter: Dan gaan wij naar het raadsvoorstel Budgetoverheveling van 2024 naar 2025. Er zijn schriftelijke vragen ook over binnengekomen. Deze zijn al beantwoord. Die hoeven we dan niet te gaan herhalen. Dan zou ik vandaag als eerste het woord willen geven aan mijnheer Van der Veer. Gaat uw gang. Van de PvdA.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Een duidelijk stuk, duidelijk voorstel. Vragen die we hadden, die zijn hier en daar ook al gesteld door andere partijen. Heeft het consequenties met prijsverhogingen en hebben wij genoeg aan dat budget, vanwege die prijsstijgingen? En voor de rest wacht ik even de beantwoording af.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan de fractie van Beter voor Rijswijk.

De heer Cupedo: Dank u wel, voorzitter. Een duidelijk voorstel, helder voorstel. Ik heb alleen nog een klein vraagje. Er worden zes punten aangegeven om het budget over te hevelen van 2024 naar '25.

Een vraagje, hoeveel bestemmingsreserves zijn er in totaal en is hier geen overheveling voor nodig geweest? Tot zover. Dank u.

De voorzitter: Dank u. De fractie van de Rijswijkse VVD.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. Ik denk dat het goed is om, ik bedoel, ik ben lid van de auditcommissie, dat ook in de auditcommissie van 27 januari hier is over gesproken. Niet zozeer politiek inhoudelijk, maar dat wel een toelichting is gegeven op de spelregels die gelden voor budgetoverhevelingen. Die gelden al een paar jaar. Maar ik denk dat het goed is om ook hier aan te geven voor dit Forum dat de auditcommissie in ieder geval vindt dat dit goed doordachte en zinvolle spelregels zijn, die ook hier zijn toegepast. Misschien dat ik nu wel een beetje het gras voor de voeten van de wethouder wegmaai. Maar dat zij dan maar zo. Ten aanzien van de voorstellen die nu worden gedaan, die zijn voor wat betreft de Rijswijkse VVD akkoord. Dit zou denk ik ook een akkoordstuk kunnen zijn in de raad. Toch nog een vraagje. En dat is de vraag, zijn er ook voorstellen gedaan vanuit de organisatie die niet zijn gehonoreerd in dit raadsvoorstel over budgetoverheveling? En zo ja, welke zijn dit en om welke redenen zijn ze dan niet gehonoreerd? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan de fractie van Rijswijks Belang. Gaat uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Ook wij hebben vanuit onze fractie enkele vragen. En de eerste vraag is over budget milieuzone. De vraag is dan, had het college vooraf niet kunnen weten dat op dit soort inkooptrajecten de Europese aanbestedingsregels van toepassing zijn? En had daar niet al rekening mee gehouden kunnen worden bij het opstellen van de begroting? Dan een vraag over de campagne houtskool. Wat zijn de gevolgen als we dit budget van 5.000 euro niet overhevelen, maar vrij laten vallen en de campagne niet voortzetten? Dan over het budget van Centric. Even kijken hoor. Is de verwachting dat de werkzaamheden in 2025 volledig afgerond kunnen worden? En dan bij puntje 6, de werkzaamheden met betrekking tot het data-ondersteunend werk op basis van het nieuwe financiële systeem. Wat zijn de gevolgen van de vertraging van deze werkzaamheden en welke werkzaamheden zijn dat dan precies? En is de verwachting dat de werkzaamheden in 2025 wel volledig afgerond worden? En is het dashboard voor de gemeenteraadsleden daar ook onderdeel van? En dan nog een vraag over de financiën. Verwacht het college een positief resultaat? Zo nee, wat zijn dan de consequenties? Hoe hoog is dan het eventuele negatieve resultaat? En komen de genoemde projecten, zoals digitalisering en invoering milieuzone, dan stil te liggen? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Geef ik graag het woord aan de fractie van de Partij voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter, voor het woord. Reeds zijn de vragen die wij hadden gesteld beantwoord. Dank hiervoor. Alleen de laatste vraag, wat betreft de overname Centric na een investeringsmaatschappij, zijn de kosten dan gelijk over te nemen? Worden die gelijk gebleven of zijn daar extra kosten aan verbonden vanwege de overname? Tot zover.

De voorzitter: Dank u. Fractie van D66.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Ik had de vragen schriftelijk ingediend. Zijn per abuis niet gepubliceerd. Maar de vragen sluiten helemaal aan bij wat er net bij Rijswijks Belang is gezegd. Ik heb denk ik ook de antwoorden nu wel op schrift, maar die horen we zo meteen vast van de wethouder nog een keer. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Fractie van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: We hadden een vervolgvraag. We hadden ook vragen ingediend. Die zijn wel beantwoord. Maar die vraag gaat over wat er gebeurt als de jaarrekening negatief is, of ze dan alsnog worden overgeheveld? Het antwoord daarop was, dat wordt gedaan. Dan snappen wij het antwoord toch nog niet helemaal. Want er staat bij punt 7 in dit raadsvoorstel dat dit zal plaatsvinden, maar uitsluitend indien en voor zover er geen positief resultaat is. Dat sluit eigenlijk het antwoord uit wat er nu gegeven is. Dat zorgt voor wat verwarring aan onze kant. Ik hoopte dat de wethouder ons uit de brand kon helpen.

De voorzitter: Dat gaat hij zeker doen. Daar ben ik van overtuigd. Geef ik graag nog het woord aan de fractie van GroenLinks.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Verder geen aanvullende vragen. Alles is gevraagd.

De voorzitter: Mooi. Perfect. Wethouder Van Damme, aan u het woord. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. En dank aan de raad ook voor de vragen, die soms wel zijn beantwoord al schriftelijk, soms niet, soms niet altijd even helder waren, een vervolgvraag hebben opgeleverd. Ik ga proberen zo goed mogelijk die vragen te beantwoorden. En laat ik eigenlijk vooropstellen dat ik wel blij ben met de budgetoverheveling, dat die nu eigenlijk in februari al voorligt. Dat is al 3 maanden eerder dan vorig jaar, want toen hadden we in mei dit voorstel liggen en is het ook behandeld. We spelen wat dat betreft echt dicht op de bal. En dat nieuwe financiële systeem helpt ons ook echt wel bij korter erop zitten. Hoewel die implementatie van het nieuwe financiële systeem, wil ik ook nog wel even gezegd hebben, toch echt wel veel tijd en energie vergt van iedereen. Ik zie mezelf in beeld met een bril. Het is inderdaad ook wennen. En ook nog dank voor de steunbetuigingen vanuit de auditcommissie. Ik ben ook blij dat het daar besproken is. Ik denk dat het ook goed is, gelet op de verbreding van de rol van de auditcommissie, dat daar dit soort stukken besproken worden. Ben ik ook erg erkentelijk voor. Maar deze overheveling doen we eigenlijk sinds die nieuwe financiële verordening van kracht is. Dat is per 1-1-2024. Vorig jaar was de eerste keer dat we die overheveling deden. Nu is de tweede keer. Daarvoor deden we het eigenlijk ook al, maar dan vond het plaats bij de eerste halfjaarrapportage en de jaarrekening, pas in juni. En wat betekende eigenlijk dat we al kosten hadden gemaakt, bestedingen hadden gedaan waarvan je zou kunnen zeggen, met de kennis van nu, dat het achteraf gezien misschien niet helemaal rechtmatig is geweest, ook al waren ze wel nuttig. Het vormt in ieder geval die budgetoverheveling en beter zicht ook voor u als raad over de projecten waarvan wij hebben geoordeeld en het ambtelijk apparaat van, die stellen we voor om toch over te hevelen. Dat kan zijn, omdat het budget al deels in gang is gezet en er nog wat overlopende werkzaamheden plaatsvinden. Dat geldt bijvoorbeeld in de richting van mevrouw van Rijswijks Belang voor het data-ondersteunend werken. Dat heeft ook te maken met de overloop van de implementatie van het nieuwe financiële systeem. Daarvoor zijn die zes budgetten geselecteerd. En die selectie komt echt wel zorgvuldig tot stand. En ik merk ook in de organisatie dat die spelregels die we hebben afgesproken veel beter worden nageleefd. En dat leidt er eigenlijk ook toe, mijnheer Oelen, als ik daar in uw richting antwoord toch mag geven, dat er geen enkel voorstel voor overheveling naar de colleegetafel is gekomen wat het niet heeft gered. Dat is allemaal ambtelijk al afgevangen in een eerdere fase. Ik kan u dat hele traject ook rustig nog eens een keer uitleggen, maar dan moet u toch maar even langskomen dan kunt u dat ... U heeft alle tijd. Dat is fijn. Het antwoord is eigenlijk, aan de colleegetafel is daar geen geweest. Het proces loopt goed. En ik ben blij dat we daar nu al dicht op zitten. De prijsstijging, is daar rekening mee gehouden in 2025? Nee, want u heeft dat budget gevoteerd vorig jaar. We hevelen dat budget over. En dat is natuurlijk niet met prijsstijging, want in 2024 al heeft u dat al besloten. 25.000 euro voor milieu. Die 25.000 euro gaat gewoon over. Dat even in de richting van mijnheer Van der Veer als antwoord. En mijnheer Van

Dam, had het over punt 7. Moet ik toch even goed lezen. Ik kan het nu niet lezen. Maar als er een positief resultaat is, dan wordt er een reserve gevormd van het positieve resultaat en gaat het budget ervan af. Als er geen positief resultaat is, dan sta je gewoon nu in de min, in feite. Dat is de bedoeling van die passage geweest. Ik moet zeggen, ik ga er nu niet even bij kijken, maar de bedoeling is, als verduidelijking hoop ik op uw punt van, ook de budgetoverheveling gaat door bij een negatief resultaat, maar dan gaan we geen reserve aanleggen. Dan drukt het gewoon op het resultaat van '25 al. Dan gaan we de eerste halfjaarrapportage al in de min schrijven. Hebben we vorig jaar eigenlijk ook gedaan. Toen was er 1,9 miljoen negatief. En die hebben we eigenlijk bij de eerste halfjaarrapportage opgevoerd en daar een maatregel op getroffen om dat eigenlijk om te buigen.

De voorzitter: Mijnheer Van Damme, ik zie dat mijnheer Van Dam, om het verder niet te verwarren, u wil interrumpen?

De heer Van Dan: Ik wil wethouder Van Damme inderdaad even interrumpen. Bedankt voor de opheldering, dat het inderdaad ook gewoon negatief uit kan slaan. Dan is het antwoord wat we hebben gekregen goed. Alleen dan rest ons de vraag, staat het dan misschien niet gewoon fout opgeschreven bij punt 7? Want daar staat dat dat enkel gebeurt als het positief is, in de laatste zin bij punt 7. Dan denk ik dat het daar fout staat, als de uitleg van de wethouder van net klopt, waar ik wel van uitga.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat uw gang, mijnheer Van Damme.

De heer Van Damme: Dat enkel gebeurt, slaat op het creëren van een bestemmingsreserve. Anders is er geen reserve nodig, want dan is het gewoon direct een win. Wat mij betreft staat het goed geformuleerd. Anders kunnen we nog een keer naar de formulering kijken en dan eventueel kunt u nog via een amendement preciseren.

De voorzitter: Begrijpend lezen, dat kan bijvoorbeeld.

De heer Van Damme: Maar we hebben hier ambtelijk zo bekeken dat dat goed is.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, ik denk voldoende duidelijk? Dank u wel, wethouder, voor de eerste termijn. Tenminste, ik ga ervan uit dat het uw eerste termijn was?

De heer Van Damme: Nee, ik was nog niet klaar met mijn eerste termijn, want er zijn nog meer vragen gesteld over andere bestemmingsreserves of die niet nu mee gevoteerd moet worden? Dat gebeurt eigenlijk in de reguliere P&C-cyclus bij de begroting en bij de jaarrekening, worden al die reserves overgeheveld. Daar is die budgetoverheveling niet voor bedoeld, want de budgetoverheveling is bedoeld voor budgetten waarvan we tussen nu en de eerste halfjaarrapportage weten dat we nog uitgaven op willen gaan doen. En het gaat om budgetten die incidenteel beschikbaar zijn gesteld. Structurele budgetten hevelen we niet over, want dan ga je een cumulatie van budgetten krijgen. En dat willen we juist eruit halen. Dat is de bedoeling geweest van hoe we met die financiële verordening zijn omgegaan. Inhoudelijk op de punten. Mevrouw Niessen, u heeft een aantal vragen daarover gesteld. Eentje heb ik daar al van beantwoord. De milieuzone is niet per se mijn dossier, maar met de kennis van nu, zou je kunnen zeggen, je had twee jaar geleden misschien wel kunnen bedenken dat daar een aanbesteding voor nodig was geweest. Maar die inschatting is toen niet gemaakt. En gaandeweg het proces kom je achter zaken dat je soms misschien 10 graden naar links moet, soms 10 graden naar rechts. In dit geval bleek er in het gaande proces toch een Europees aanbestedingsproces te zijn. Dan gaan we dat in en loop je vertraging op. Soms kan het ook voorkomen dat bij andere budgetten een projectleider in een keer stopt, waardoor

je een paar maanden vertraging hebt. Dat zijn wat oorzaken en redenen waarom dat soort budgetten niet bestemd worden. En dat geldt voor die houtskoolcampagne inhoudelijk, maar als dit budget niet wordt overgeheveld, kun je dat restant van die campagne niet uitvoeren, want het staat geloof ik in de toelichting dat het tot en met half februari loopt die campagne. Centric was wel een beetje spannende tijd ook voor dat bedrijf. En dankzij de investeringsmaatschappij hebben ze gewoon wel voldoende cashflow en hebben ze voldoende stabiele basis waar je op kan vertrouwen. En dat is dan wel een partner waar je ook redelijk afhankelijk van bent, moet ik zeggen. Maar die je toch echt nodig hebt voor de cloudstrategie om het zo moeten noemen, en de cloudstrategie die we op dit moment uitvoeren, waar enorm veel energie en tijd en geld in gaat zitten. En de gevolgen van vertragingen, als het gaat om de digitaliseringsagenda, is natuurlijk gewoon dat er een aantal migraties wat later worden uitgevoerd. Sociaal domein zijn we bezig, juridische zaken worden er zaken in de cloud gemigreerd. Dat heeft dan enige vertraging opgelopen. En dat is ook bij de tweede halfjaarrapportage vorig jaar aangegeven. Dan denk ik, voorzitter, dat ik alle vragen in eerste termijn van uw raad heb beantwoord, hoop ik, maar anders hebben we nog altijd een tweede termijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Niessen, wilt u hem in de tweede termijn ... Of wilt u nog even een korte interruptie doen? Gaat uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen: Ja, introductie. Dank u wel, voorzitter. Even terug te komen op dat Centric. De vraag was, is dan wel de verwachting dat de werkzaamheden daarvan in 2025 volledig afgerond kunnen worden?

De voorzitter: Dank u wel. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Ja, dat is die verwachting. Voorzitter, anders zouden we het budget ook niet willen overhevelen. En zo niet, dan is het ook de laatste keer dat je het budget kan overhevelen. Want we doen dat maar incidenteel. Dat vertrouwen is er zeker wel. En overigens heb ik laatst nog even zelf intern ook met het projectteam, wat die hele digitaliseringsagenda doet, bijgesproken. En ik ben er eigenlijk wel goed gerust op dat dat proces goed loopt. We hebben goede mensen, gemotiveerde mensen erop lopen. Die zijn er echt mee bezig om daar een flinke slag in te slaan. En die slag die moet ... We liepen echt achter. We zaten nog niet op MijnOverheid als Rijswijk, een paar jaar geleden. Nu wel. En je kan op Mijn Rijswijk ook al een hoop zien. Maar er is nog een hele hoop te doen. En ik denk dat we met die digitalisering nog wel een jaar of vijf, zes bezig zijn. Maar ik heb er echt alle vertrouwen in dat we de juiste mensen op de juiste plek zetten. En die helpen mij en u om dat voor elkaar te krijgen. Daar ben ik ze ook wel erkentelijk voor.

De voorzitter: Dank u wel. De voorzitter: Dan was dat de eerste termijn van de wethouder. Dan kijk ik even ... Mijnheer Van der Veer, u mag als eerste voor uw tweede termijn, mocht dat nodig zijn.

De heer Van der Veer: Dank u wel. Even voor mij verduidelijking. De budgetten zijn hetzelfde. Die worden overgeheveld. Maar de werkzaamheden, neem ik aan, dat is een aanbesteding geweest waar we budgetten voor hebben gereserveerd. Blijven we dezelfde resultaten krijgen voor het budget, ondanks de inflatie en de stijgende kosten? Krijgen we hetzelfde voor het geld wat we nu gaan overhevelen?

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag eventueel het woord aan de Rijswijkse VVD, indien nodig. Nee. Rijswijks Belang, wilt u nog een tweede termijn? Nee. Partij voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid, tweede termijn? Nee. D66? Nee. Wij. Rijswijk? Nee. Makkelijk zo. Fractie van GroenLinks? Nee. Die wilde niet. Die had al geseind. Had ik wel gezien. Gaat uw gang, wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Voorzitter, dank. Dank aan de raad voor de vraag in tweede termijn, mijnheer Van der Veer. Misschien toch nog ter verduidelijking. Het is niet allemaal met de aanbesteding gegaan hoor. Sommige projecten heeft u gewoon ... Daar is gewoon budget voor gevoteerd in de begroting. En kijk, het milieubudget wat beschikbaar is gesteld nog voor eventueel milieutechnisch kundig bijstand, bij ons ideaal, dat hoeft je niet aan te besteden. Maar daar is tot nu toe geen gebruik van gemaakt. En ik denk dat het handig is dat we dat overhevelen, althans, dat is onze inschatting geweest, omdat er misschien het komende jaar nog vragen op gaan komen. En voor dat budget kan je vooraf ook niet precies inschatten wat je inkoopt of je dan hetzelfde krijgt. Ik kan niet zozeer zeggen dat je hetzelfde product krijgt als wat je verwacht had. Kijk, bij die digitaliseringsagenda kan ik u vertellen dat die ontwikkelingen zo snel gaan dat je soms wat moet bijsturen en dat je ook weleens wat wel moet doen of niet moet doen, of hij slimmer wordt. Er was laatst nog een of andere AI Chinees ding wat kwam. En dat een hele markt was in rep en roer. Dat zijn allemaal ontwikkelingen waar je op kan inspelen. Maar over het algemeen is wel de inschatting dat toen u de afweging heeft gemaakt voor de begroting 2024, dat die budgetten in 2024 opgemaakt zouden worden, dat we dan met hetzelfde geld hetzelfde kunnen bereiken voor deze zes budgetten in '25. Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Voor zover de tweede termijn van de wethouder. Als ik kijk naar het aantal vragen dat er nog waren in de tweede termijn proef ik een beetje dat dit als akkoordstuk door mag naar de raad. Heb ik dat goed gezien? Yes. Bij deze gaat deze als akkoordstuk door.

10. Raadsvoorstel Actualisatie Ontwikkeldkader Havenkwartier t.b.v. fase 2 (RV 25 008)

De voorzitter: Gaan we door naar het volgende raadsvoorstel. Het raadsvoorstel Actualisatie Ontwikkeldkader Havenkwartier ten behoeve van fase 2. Ook hier zijn van tevoren reeds vragen gesteld. En die zijn al beantwoord. Dat is heel mooi. Wil ik als eerste het woord geven aan de fractie van GroenLinks. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Het voorliggende raadsvoorstel geeft het college de opdracht voor het uitwerken van een addendum, het actueel Ontwikkeldkader Havenkwartier voor fase 2. Dat gaat gebeuren op basis van een ontwikkelscenario. En voor het doordenken van fase 2 vraagt het college om een voorbereidingskrediet van 200.000 euro, om dat ter beschikking te stellen. In principe gaat u rond met de pet om dat onderzoek te kunnen doen. En ik begreep niet helemaal uit het raadsvoorstel of er nu een ontwikkelscenario uitgekozen moet worden of dat u ontwikkelscenario 1 gaat uitwerken. Dat is mijn eerste vraag. En de 4 scenario's die nu beschreven zijn, zijn, vasthouden aan het ontwikkeldkader, laten zoals het nu is, de pauzeknop, intensiveren bij bedrijvigheid en intensiveren met een divers programma. En worden in alle ontwikkelscenario's de verkeerseffecten meegenomen? En ook wat het doet met het ontwerp van het kruispunt Diepenhorstlaan-Veraartlaan en de kapitaal- en onderhoudslasten? En aan welke knoppen kan en wil het college draaien om spanningen rondom de betaalbaarheid van woningen en voorzieningen te dempen? Het verhogen of verlagen van de kwaliteit van de openbare ruimte beïnvloedt de investeringsbereidheid van private partijen. En dat beïnvloedt weer de gemeentelijke budgettaire ruimte. Wordt er ook gekeken naar inverdien- en terugverdieneffecten voor de gemeente als we juist meer investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte? En als er druk zit op de financiering van betaalbare woonruimte, kan de gemeente door het innemen van een actieve strategische grondpositie hierin een hefboom hebben om toch te zorgen voor voldoende programmering. En hoe kijkt het college hier tegenaan? En het intensiveren van de programmering kan ook betekenen dat we buiten het Havenkwartier kunnen kijken voor het schuiven van de grondposities en de programmering. En wordt dit meegenomen in de verkenning? En stel dat we komen tot variant 2, de

pauzeknop, wat betekent dat dan voor het verdienvermogen van het gebied? Bijvoorbeeld de achteruitgang van de openbare ruimte, verloederend, minder bereidheid tot onderhoud van het al opgeleverde gebied. Dat kan een soort dominosteen zijn, waardoor alles verder gaat verloederen. En denkt het college ook aan een vijfde variant, opnieuw naar de tekentafel? Of een zesde variant, dan gaan we uit van de programmering, maar wijken af van het tijdspad? In kleinere deelfasen doorgaan. Worden zulke opties ook onderzocht en afgewogen? En in verschillende varianten wordt uitgegaan van een verhoogd beroep op het Rijk vanuit de subsidieverlening. Maar daar moet voor het Rijk natuurlijk wel iets tegenover staan. Meer kwaliteit en/of kwantiteit. Welk idee heeft het college erbij? En stel dat de uitkomst van de inspanning is 0, geen extra subsidie, wat betekent dat dan in scope programmering en financiering? En stel dat je inzet op scenario 3, meer bedrijvigheid in milieucategorie 3. Dat vraagt dan wel idealiter om regionale programmeringsafspraken, want dan missen we betaalbare woningen. En die moeten toch ergens in de regio worden gebouwd. En aan de andere kant zouden wij ook bedrijven kunnen opvangen die nu klemzitten in buurgemeenten. En daar misschien dan weer de vruchten van plukken. Worden zulke effecten ook meegenomen? En het college heeft al in eerdere vergaderingen aangegeven zich in te willen zetten voor goede voorzieningen binnen het Havenkwartier. En hoe gaat u ervoor zorgen dat zij zich kunnen vestigen? Dat de huurlast voor de aanbieders te betalen zijn? Gaat u dat bespreken met de projectontwikkelaars? En dat is het voor de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Fractie van Rijswijks Belang.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. We hebben niet een specifieke vraag op dit moment. Alleen sluiten we wel aan bij de vraag van GroenLinks of die 200.000 euro nu alleen voor ontwikkelscenario 1 bedoeld is en niet voor de andere scenario's?

De voorzitter: Dank u wel. Fractie van D66.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben het stuk ook gelezen en vragen inhoudelijk gesteld al en ook al antwoorden gekregen. Op de antwoorden heb ik een kleine vervolgvraag over Rijswijk Wonen. Er staat dat zij daar in gesprek zijn, aan het verkennen zijn. En we waren vooral nog wat bezorgd over de tijdslijnen, of die ook synchroon lopen met de tijdslijnen die wij hier beogen? Of daar nog een bevestiging op kan komen. En verder sluit ik me even aan bij de vraag van Rijswijks Belang. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. De fractie van de Rijswijkse VVD.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. En dank, wethouder, college, voor dit raadsvoorstel. Ik heb iets minder vragen dan collega Van Maarseveen. En laat ik ook alvast maar zeggen dat de variant 2 en 3 voor de Rijswijkse VVD sowieso afvallen. Alle vragen, voor mevrouw Van Maarseveen moet u ze wel beantwoorden, maar voor ons eerlijk gezegd niet. Ik heb het voorstel gelezen dat er een voorkeur is om de eerste variant uit te gaan werken en daarop door te gaan. En de andere varianten niet. Daar heb ik dan toch wel een vraag over. Want tijdens de presentatiesessie die we hier hebben gehad, was het uitgangspunt van het college dat die variant gewoon niet haalbaar was. Ik vraag mij af, wat is er sindsdien veranderd dat het nu wel haalbaar kan zijn? Tweede vraag is, variant 4 scoort per saldo in die grote methode die u toepast als variant 1. Maar het college kiest er niet voor om variant 4, die misschien best wel aantrekkelijk kan zijn, verder uit te werken. Wat is daarvan de reden? Derde vraag, om welke reden worden de ontwikkelingen in de Galjoenstraat en omgeving bij deze actualisatie meegenomen? Tussen fase 2-gebied waar we het over hebben en de Galjoenstraat ligt het fase 1-gebied. Wat is de logische samenhang tussen deze 2 plangebieden? En creëert het college, voor zichzelf met name ook, hier niet nog meer problemen door het geheel complexer te maken, door de Galjoenstaat en omgeving hierbij mee te nemen? En ik sluit aan bij vragen van mevrouw Van

Maarseveen, die 2 ton, waar is dat dan precies voor nodig en waar gaat dat geld naartoe op het moment dat de raad er ja tegen zegt?

De voorzitter: Dank u wel. De Fractie voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter, voor het woord. En dank voor de beantwoording. We hebben reeds vragen gesteld en die zijn ook keurig beantwoord. Enkel blijven er nog een tweetal vragen, aanvullende vragen althans. Voor wat betreft Rijswijk Wonen, u heeft aangegeven dat u het volste vertrouwen heeft in Rijswijk Wonen. Dat zij ook de bewoners erbij betrekken. Wellicht in het kader van participatiebeleid. Maar maakt die terugkeergarantie ook onderdeel uit van het hele proces voor bewoners die graag terug willen gaan naar hun oorspronkelijke omgeving? En de tweede vraag betreft inderdaad de verkeersdoorstroming. Want u geeft aan dat de Prinses Beatrixlaan niet gekoppeld is aan deze ontwikkelingen. Terecht en begrijpelijk. Maar vanuit een brede invalshoek, is dat handig om dan de optimale verkeersdoorstroming te kunnen bevorderen? Is dat niet slim om dan de hele omgeving te betrekken, zodat de directe omgeving daar niet negatieve invloed van kan krijgen. En nu niet alleen maar te beperken tot het Havenkwartier, maar dan het verkeer als geheel te onderzoeken, zodat de doorstroming ook optimaler wordt. Waarbij wellicht ook de subsidievormen over andere aanbestedingen dan elders vandaan kunnen komen, in plaats van dat je dan zegt, de subsidie gaan we inzetten voor dit project Havenkwartier. Tot zover mijn vragen. Dank u.

De voorzitter: Dank u. Fractie van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Dank. Ik heb nog wat vragen die ... Wellicht een onderwerp dat nog niet aan bod is gekomen. Maar ik wil het toch even hebben over hoe we bij deze situatie zijn gekomen. Want goed, we hebben het in 2 fases opgedeeld, het Havenkwartier. En het lijkt mij logisch dat als je ... We hebben een visie daarvoor vastgesteld, voor datzelfde Havenkwartier. En misschien is de reden dat we het dan hebben opgesplitst heel goed. Maar dan lijkt het me dat je met de ontwikkelaars van fase 2, of ieder geval de grondeigenaren van fase 2 wel dingen afspreekt over wat we precies gaan doen in die fase 2, zodat je enige garantie hebt dat het plan wat je met zijn allen voorziet dat dat ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. En nou zien we toch dat dat niet gaat gebeuren bij fase 2, om een aantal redenen die zijn opgenoemd in het raadsstuk. Maar ik vroeg me af, ligt er geen intentieovereenkomst met de grondeigenaren van fase 2, of andere vormen van contractuele afspraken? Dat lijkt me toch dat je daar iets over afspreekt, op het moment dat je aan zo'n groot project begint. Daar ben ik heel benieuwd naar. In het raadsvoorstel wordt gezegd dat we nu een regierol moeten gaan pakken als gemeente. Hoe is die rol anders dan de rol die we nu hebben gehad? Ik bedoel, ik denk dat de gemeente toch bij zo'n project altijd de regierol moet pakken. Zeker op zo'n groot project met zoveel verschillende grondeigenaren en zoveel verschillende ontwikkelaars. Waar zit dat verschil in aanpak van de gemeente dan in? Dan de vragen die wat meer over het vervolg gaan of over het huidige plan. We hebben fase 1, die is volop in ontwikkeling. Er worden 2.000 woningen gebouwd. Ik kan me voorstellen dat dat niet compleet losstaat van fase 2. Ik kan me voorstellen dat in fase 2 wellicht faciliteiten zijn gepland waar bewoners van fase 1 wat aan zouden moeten hebben. Is dat waar, die aanname? En zo ja, welke faciliteiten zijn dat die we nu dreigen te verliezen? En wat is het risico van niks doen, of althans van het plan wat er nu voorligt? Doorgaan met de huidige ontwikkelingen in de wetenschap dat eigenlijk dat betekent dat er geen ontwikkeling komt, omdat ze al hebben aangegeven dat ze niks zien in deze ontwikkeling. Stelt dat ons bloot aan risico's vanuit de ontwikkelaars van fase 1? Want ik denk dat die een heel ander beeld hadden bij dit hele gebied dan dat er nu daadwerkelijk komt. Zijn daar nog wat risico's ... Zitten daaraan vast? De volgende vraag over die 2 ton, die is al gesteld. Gaan we dat enkel inderdaad alleen gebruiken voor het doorzetten van de eerste optie in het raadsstuk? En dan een laatste vraag nog

over de financiën. Dat is punt 2 van dit raadsvoorstel. Daar staat, 2 ton aan voorbereidingskrediet ter beschikking te stellen en de effecten mee te nemen in de eerste halfjaarrapportage 2025. Betekent dat dat dit nieuwe kosten zijn die we nog niet wisten die dan op de eerste halfjaarrapportage gaan drukken of hebben we deze wel begroot? Dat is een vraag daarover. En dat was mijn eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de fractie van Beter voor Rijswijk, indien gewenst. Gaat uw gang.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Beter voor Rijswijk heeft toch eigenlijk met enige lichte verbazing kennisgenomen van het voorstel, zoals die hier nu ligt. Met name als het gaat ook om in een keer de spontane uitbreiding met de drie straten, de 3 oude straten, de Galjoenstraat en de Klipperstraat en de Havenstraat die betrokken worden in dit voorstel. Aan de ene kant positief, want feitelijk hebben wij vanaf het begin af aan al aangegeven dat we het belangrijk vinden om gewoon integraal dat hele gebied te tackelen. En nu, terwijl we fase 1 net achter de rug hebben en het er toen niet ernaar uitzag dat het nog een keer betrokken zou worden in het verhaal, zien we het in een keer nu wel terug. Je zou haast zeggen, aan de ene kant blij, misschien toch straks de integrale aanpak, maar aan de andere kant toch raar dat het er nu wel in staat. Toch ook een groot vraagteken, waarom nu wel? Toch maar ook gelijk een mening vanuit de kant van Beter voor Rijswijk en gelijk een boodschap in de richting van Rijswijk Wonen. We zijn al sinds jaar en dag bezig geweest met het klachtenfenomeen. Eerst van Vidomes en later van Rijswijk Woonde. Is nog een andere partij. Rijswijks Belang heeft daar ook behoorlijk achteraan gezeten. En die problemen zijn er nog steeds. Kelders die nog steeds gewoon veel problemen geven op het moment als ze iets meer dan normaal regent in Rijswijk ervaren. En we hebben ook vernomen van meerdere huurders dat de kelders tegenwoordig aan nieuwe huurders om niet beschikbaar worden gesteld, zodat de aansprakelijkheid op afstand wordt gezet. Wat Beter voor Rijswijk betreft, is er eigenlijk maar een optie. Dat is slopen en wat anders neerzetten, wat hoger boven de grond vanzelfsprekend. In plaats van renoveren en alle ellende die je nog steeds hebt op je af te laten komen voor de langere termijn. Want tegen dat grondwater valt niet op te boksen. Dan kan je nog zoveel muren insmeren, het water vindt zijn weg wel. Dat is 1. 2, verkeer en parkeren. Op het moment als je beslist om andere zaken te doen, die verdergaan dan de door de inwoners omarmde optie, dan kan je er gif op innemen dat wat nu al 2 keer benoemd wordt nota bene in het stuk, het stuk staat vol van herhalingen, dat het erg druk wordt met het verkeer en dergelijke binnen 20 jaar. Dat snappen wij ook wel. Het belangrijkste is natuurlijk wel dat daar oplossingen voor moeten komen. En niet alleen maar oplossingen in de sfeer van fietsen en deelvervoer, maar men moet daar ook gewoon, wanneer mensen op bezoek komen met de auto, niet iedereen die woont in Rijswijk die op bezoek komt, toch de mogelijkheid hebben om gewoon goed de auto kwijt te kunnen op een normale parkeerplek. En niet dat het in het gras geparkeerd wordt. Dat zal een GroenLinks ook niet echt blij mee zijn als dat gebeurt. Belangrijk dat ook in die onderzoeken daarnaar gekeken wordt. En wij begrijpen verdomde goed dat deze 2 ton eigenlijk nodig is om het stuk in fase 2 vooral te gebruiken om het verder te versoberen, want dat kan haast niet anders als je met de financiën uiteindelijk de zaak sluitend zou willen krijgen. Voorzitter, daar wil je het graag bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag nog het woord aan de fractie van de PvdA.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, er zijn al heel veel vragen gesteld. Die ga ik niet overdoen. Enige waar ik nog even wil op aanhaken is eventueel een scenario 7. De ontwikkelingen van Rijswijk Wonen, gaan we die ... Dat is al eerder aangegeven, onder andere Beter voor Rijswijk, CDA en andere partijen. Kunnen we die niet inpassen? In fase 1 is gebleken dat de woningbouwcorporaties heel vaak toch worden gevraagd om mee te helpen met de bouw van de

woningen. Kunnen we daar niet een mooi aangrenzend gebied gaan maken, waar bijvoorbeeld onze zorg- en woonzones in komen, maatschappelijke functies. Dat er eigenlijk een verruiming van dat gebied en de ontwikkelingen ... Bebouwing langs de Burgemeester Elsenlaan. Rijswijk Wonen, of dat gedeelte meer betrekken, zichtlijnen met het huidige scenario. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan de wethouder. Gaat uw gang.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Om te beginnen, ik had wel verwacht dat u veel vragen zou hebben, want die hebben we zelf ook gehad in de voorbereiding van dit stuk. Eigenlijk alle thema's die u benoemt, zijn ook bij ons de revue gepasseerd. En toch hebben we geprobeerd daar een overzichtelijk document voor u van te maken met een brief. En toch is me dat niet helemaal gelukt, merk ik. Ik ga proberen zo goed mogelijk antwoord te geven. Ik heb ook een klein beetje hulp meegenomen. Als het goed is herkennen jullie Annemarie nog wel, of in ieder geval degene die bij de raadspresentatie is geweest, waarin we toen hier met zijn allen in het midden stonden. Ik was toen net wethouder. Ik dook voor het eerst in dit vraagstuk. En ook toen hebben we gezegd, de situatie is gewoon veranderd. Havenkwartier, het document wat u heeft vastgesteld, is eigenlijk vastgesteld door de vorige raad. Een aantal van u was daar wel bij. Een aantal was er niet bij. Zo, ik zou zeggen, oud is dat document al. En is inmiddels behoorlijk wat jaartjes verder. We zijn ook al flink op dreef natuurlijk in het Havengebied. U heeft daar veel voorstellen van fase 0 en fase 1 gehad. En we zijn nu zover dat we echt kleur willen bekennen van fase 2. En daar kwamen we erachter, dat kan niet meer zo, zoals we het voorgenomen hadden helemaal in het begin nog in de vorige raadsperiode. Dat komt door een aantal dingen. Want u heeft veel vagen gesteld. Maar ik begin heel even bij het begin. Om bij het begin te beginnen, wat ligt er nu voor? We hebben 4 scenario's grofweg verkend. Daar zitten allemaal nog vragen onder. Maar op basis van deze verkenning, die echt wel door de professionals is gemaakt, inclusief een grove inschatting van de kosten die er nog bij komen kijken, dan kunt u geen ... U kunt mij niet op afrekenen, maar de verhoudingen kloppen ongeveer wel van, welke is het duurst en welke is het goedkoopst? Op basis daarvan hebben wij een voorstel eigenlijk voor u neergelegd. En dat is in ieder geval antwoord op een van de eerste vragen. Die is, om 1 scenario uit te werken. En daarmee kiest u eigenlijk al. En dan kan u daar wel, als het scenario is uitgewerkt, daarna natuurlijk nog van alles van vinden. Maar eigenlijk is het voorstel om nu alvast te kiezen. En dat heeft een reden. 1, dat geeft duidelijkheid, ook aan de ondernemers en grondeigenaren in het gebied van, we gaan deze kant op. 2, het is ook voor onszelf een focus. Waar gaan we daar dan uitwerken?

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor u zeggen, ondernemers. Maar hoe staan ondernemers eigenlijk in dit scenario, scenario 1? Wat vinden zij daarvan? Want er is een participatietraject geweest. Ze zijn nauw betrokken daarbij geweest. Ik wil ook graag horen wat zij van scenario 1 vinden.

Mevrouw Van de Waart: Terechte vraag. Daar is natuurlijk inderdaad mee gesproken, net als met de omwonenden is daar gesproken. Kijk, ondernemers hebben natuurlijk het allerliefste scenario 3, namelijk het uitbreiden van bedrijfsmatig vastgoed. Dat hebben wij echter beoordeeld, dat is een lastig uit te voeren scenario. Maar ook gewoon het vasthouden van het ontwikkelkader, zoals dat er nu is, is gewoon goed omarmd. Het echt heel veel toevoegen van woningen valt natuurlijk anders. Zij kijken vooral ook naar, wat gebeurt er dan? Kan ik mijn auto nog kwijt? Kan ik er nog parkeren? Kan ik mijn bedrijf nog uitvoeren? Dat is natuurlijk belangrijk voor de ondernemers die daar zitten. Geeft het antwoord op uw vraag? Ik probeer heel even ... Want er heel veel vragen. 1, het is wel degelijk een voorstel om een van de scenario's te kiezen om uit te werken. Daarvoor hebben we 2 ton nodig.

Dat is ook het voorstel wat erbij zit. En we moeten een aantal dingen opnieuw doen, zullen we maar zeggen, van die we eerder gedaan hebben. Bijvoorbeeld, een van de dingen die ... Volgens mij kwam de vraag van de VVD. Wat is het verschil dan als je nu wel doorgaat met het ontwikkelkader? We hebben natuurlijk aangekondigd, niet alles kan meer, zoals we dat ooit oorspronkelijk hadden voorgenomen. Een van de dingen die we dan loslaten, is de oorspronkelijke wens hoe we de openbare ruimte in gaan richten. Dat kan niet meer, zoals we dat hebben voorgenomen. Daar hadden we al een eerste schets voor. Daar moeten we gewoon opnieuw mee beginnen. Dat betekent ook dat we daar andere ambities in moeten stellen als het gaat om ... We willen nog steeds groen en leefbaar, maar we hadden bijvoorbeeld een hele mooie grote doorsteek gemaakt. Dat is natuurlijk gewoon het allerduurste van dat hele plan. We moeten gewoon terug naar de tekentafel. Dat is een van de dingen die je dan opnieuw moet gaan doen. Dat betekent dat je opnieuw moet gaan tekenen. Het betekent ook dat heel veel bedrijven die er nu zitten gewoon kunnen blijven zitten. Die moeten ingepast worden in het plan, ook in het straatbeeld. Daar moet je gesprekken mee voeren. Je maakt eigenlijk gewoon een nieuw ontwerp voor dat gebied. En daar huren we experts ook voor in. En daar maken we een nieuw plan voor, zoals we dat bij gebiedsontwikkeling doen. Heel even kijken hoor. De vraag is inderdaad 1 scenario. Mijn voorstel is geweest om er maar 1 te kiezen. Het kunnen er ook meer zijn. Even om u een beeld te geven. Als u er meer kiest, kost dat ongeveer, in ieder geval bijvoorbeeld ... Ik moet anders beginnen. Sorry. Ik ben heel warrig. Ik ben een beetje ziek geweest, vorige week.

De voorzitter: Mijnheer Oelen, u wil graag interrumpen?

Mevrouw Van de Waart: Sorry.

De heer Oelen: Want ik probeer alleen nog eventjes duidelijk te krijgen wat dan exact het product wordt wat dan na die actualisatie gereed is en ook hoelang dat dan gaat duren? Ik bedoel, wat hebben we dan?

Mevrouw Van de Waart: Ik moet kijken of ik de juiste termen gebruik, maar dat wordt een addendum op het ontwikkelkader. En we gaan ook een uitwerking voor de openbare ruimte maken. Dat zijn denk ik de producten die jullie goed herkennen. Heb ik dan iets gemist?

Mevrouw ...: Ik weet niet of u het nog weet, maar we hebben ook die plaatjes laten zien ...

Mevrouw Van de Waart: Je hebt geen kaartje.

Mevrouw ...: Ook die plaatje laten zien met bijvoorbeeld bij de bedrijven, dat daar heel veel de geluidscontouren omheen zitten. En dat we echt in het ontwerp goed moeten nadenken, hoe ga je die functies goed met elkaar mengen, en het bedrijf goed zijn voortgang kan doen, zullen we maar zeggen, en er straks ook gewoond kan worden? Dat soort dingen zullen we dan komende periode uit moeten zoeken van, hoe werkt dat precies op welke plot, als het ware? Inclusief dan die openbare ruimte. Dat er eigenlijk een nieuw stedenbouwkundig plan ligt, wat vervolgens in een omgevingsplan vertaald kan worden.

De voorzitter: Mijnheer Oelen, gaat uw gang.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. Ik begrijp dat u allemaal belangrijke berichten via de WhatsApp krijgt. En wat is dan de status van dat addendum? Dat wordt dan ook weer voor aan de raad voorgelegd ter goedkeuring?

Mevrouw Van de Waart: Ja.

De heer Oelen: Dat is de eerste vraag. En mijn tweede vraag zou zijn, waarom kan dat niet gelijk in een bestemmingsplan worden meegenomen, of een omgevingsplan wat ook naar de raad moet gaan? Waartoe is deze tussenfase eigenlijk nodig?

Mevrouw Van de Waart: We hebben natuurlijk vooral gekeken, er is gewoon een ontwikkelkader, om die aan te vullen. Dat is snelste klap om een vervolgstap te maken. Ik probeer heel even verder te gaan. Ik probeer hem even af te pellen. Er waren 4 scenario's. Ik stel er 1 voor, als we kijken naar de 4 scenario's. Want dat zei u ook als uw conclusie. Heeft scenario 4 ook zo zijn voordelen, zeker als je hem langs die criteria legt. Het is in ieder geval het financieel meest gunstige scenario. Toch hebben we daar anders over geoordeeld. Het is namelijk het scenario waar zowel de omwonenden als de bedrijven het minst voor voelen. Als wij participatie doen en we merken dat daar weinig draagvlak is, is het misschien wel het meest financieel gunstige, maar zitten daar ook aantekeningen aan.

De voorzitter: Mevrouw De Haan-Niesen, gaat uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor u zeggen dat dat het minst wenselijke scenario is voor ondernemers en omwonenden, of bewoners in dat gebied die er al zijn. Kunt u dan uitleggen waarom, of misschien heeft u het al uitgelegd, heb ik dat gemist, maar waarom is dat dan het minst wenselijke scenario?

Mevrouw Van de Waart: Dat verschilt natuurlijk per doelgroep wel. Maar de bewoners maken zich zorgen over de bereikbaarheid van het gebied. Dat gaat over mobiliteit. Ik probeer gelijk nog even wat andere vragen aan te haken. Over de mobiliteit, je gaat natuurlijk meer woningen toevoegen. Dat vraagt ook iets rond mobiliteit en parkeren. Als u kijkt naar het toegevoegde verkeersrapport wat erbij is gevoegd, en dan ga ik hem even heel plat slaan, en dat is vast niet genuanceerd genoeg voor de ambtelijke ondersteuning, maar dan staat erin, het is gewoon al heel druk daar, als je woningen toevoegt, valt het eigenlijk mee hoeveel je er toevoegt. Maar goed, het is al wel heel druk daar. Je kunt het op twee manieren bekijken. Het valt wel mee als je woningen toevoegt. Maar het was al heel druk. Dat is eigenlijk best wel een belangrijke afweging ook bij de toevoeging van het aantal woningen. Dat is ook gelijk de reden waarom wij heel specifiek benoemd hebben waarom er naast dit gebied in potentie nog een nieuwe ontwikkeling gaat plaatsvinden. Als ik u nu ga voorstellen om scenario 4 uit te werken, en ik weet al dat dat enorme druk legt op dit vraagstuk, maar we komen binnenkort ook nog met het gebied ernaast, namelijk Galjoenstraat en omgeving, dan voeg je eigenlijk in potentie ... Want ik weet nu al waar de vraag van gaat komen van Rijswijk Wonen, om daar ook extra woningen te doen. Wij hebben dat beoordeeld als, dit wordt heel ingewikkeld op het mobiliteitsvraagstuk. Dat is een ingewikkeld punt, er was geen draagvlak bij de omwonenden en ook de ondernemers zien er liever een ander scenario met minder woningen. Vandaar dat ik u het voorstel doe om gewoon 1 scenario uit te werken. Daarmee maken we een keus. Zit er nog steeds ruimte in straks voor u om op basis van de toevoeging en het ruimtelijk plan om van alles te vinden, maar dan kiezen we een richting. Het geeft ook duidelijkheid in het gebied. Geeft bijvoorbeeld ook ondernemers de kans om gewoon na te denken over de toekomst van de bedrijven die erin zitten. Kan het anders? Ja, het kan ook anders. Ik ga het toch heel even zeggen. Als u zegt, ik wil een van die andere scenario's ook uitgewerkt hebben, moet u ongeveer denken aan een ton extra per scenario. Ik zit hier naast de wethouder financiën. Ik vond toch dat ik heel eerlijk moest zijn. Is toch een ton. Als we toch weten welke kant we op willen, waarom zouden we dan meer uitzoeken? Dat is het voorstel wat ik bij u neer heb gelegd. Dat is even om te beginnen. Ik hoop dat het daarmee duidelijk is dat ik het eigenlijk een heel concreet voorstel vind, maar dat het ook anders kan, als u dat wil, als u meer uitgezocht wil hebben. Heel even kijken, want ik dacht, laat ik daarmee beginnen. Laat toch heel even over Rijswijk Wonen ... Er zijn heel veel vragen gesteld over de ontwikkeling van dat gebied. Ik kan daar eigenlijk weinig tot geen antwoord op geven, want die ontwikkeling moet nog

plaatsvinden. Zoals ik net al zei, we hebben hem vooral meegenomen, omdat de initiatiefnemer, Rijswijk Wonen, het initiatief een aantal jaren naar voren heeft getrokken. Daar waar ze eerder zeiden dat ze daar voorlopig nog niet gingen beginnen. Zij komen waarschijnlijk met een plan om gewoon het te verduurzamen of mogelijk om het echt helemaal te vernieuwen. Misschien mogelijk met wat extra woningen bij. We willen dat in ieder geval niet in de weg zitten, die ontwikkeling in dat gebied. Het is ook nog niet gezegd dat we dit meenemen in dit project. Wat natuurlijk wel aantrekkelijk is, is als we straks toch die openbare ruimte gaan inrichten en ongeveer tegelijkertijd ga je aan de andere kant ook die straten aanpakken, is dat we natuurlijk niet in hokjes blijven denken. Maar dat we wel even kijken, hoe gaat die openbare ruimte er straks uitzien en kun je een verbinding maken tussen die wijken?

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Haan-Niesen wil graag interrumperen.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Ik ben bijna mijn vraag kwijt. De Galjoenstraat en omstreken wordt naar voren getrokken, hoor ik u zeggen. Staat ook in het raadsvoorstel. Heeft dit consequenties? Weet u dat of dit consequenties gaat hebben voor andere projecten van Rijswijk Wonen? Schuiven die dan naar achter of blijft dat, zoals het is?

Mevrouw Van de Waart: Dat is een goede vraag, want die vraag heb ik ook gesteld. En mij is verzekerd dat dat niet zo is. Maar goed, ik ben daar natuurlijk niet helemaal expert op, want het is natuurlijk ... Laat ik het zo constateren, ik denk dat iedereen er wel blij van wordt dat er iets met die straten gebeurt. En wij zagen ook een kans van, als we dan toch ongeveer in dezelfde periode met die buitenruimte aan de slag gaan, laten we dan dat niet helemaal in hokjes blijven kijken. Betekent voor het project van het Havengebied, waar we het nu over hebben, ook fase 2 niet gelijk is. Het is ook niet de vraag over subsidies of allemaal dat soort dingen. Dat dat is allemaal niet in die afweging. Maar wel straks dat je die projecten goed op elkaar aan laat sluiten. En dat mobiliteitsvraagstuk, die hebben we wel echt meegenomen in die afweging. Want het is er gewoon al druk. En ik kan het nog 3 keer meten, maar we kunnen ook met zijn allen buiten gaan staan, het is er gewoon al druk. Toch? Dat heel even over Rijswijk Wonen. Nou heb ik natuurlijk dwars door alle vragen heen beantwoord. Wordt ook mobiliteitseffecten meegenomen? Ja. Ik ga ze toch een klein beetje afpellen. GroenLinks, inverdien- en terugverdieneffecten van de vraag over de 2 ton. Daarom is het ook een voorbereidingskrediet. We moeten nu gewoon al kosten maken om de plannen uit te werken. Uiteindelijk worden plankosten altijd teruggelegd aan de ontwikkelaars.

De voorzitter: Mevrouw De Haan-Niesen.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen dat die kosten teruggelegd worden bij de ontwikkelaar. Is dat dan ook voor de eventuele scenario's die we ernaast kunnen kiezen? Worden die kosten dan ook teruggelegd?

Mevrouw Van de Waart: Daar zit wel een grens aan, aan wat ze terug kunnen leggen.

De voorzitter: Mevrouw Niesen, is nu de vierde keer.

Mevrouw De Haan-Niesen: Laatste vraag. En wat is die grens dan?

Mevrouw Van de Waart: Dat is een goede vraag. Weet jij dat of niet?

De voorzitter: Even de microfoon aanzetten.

Mevrouw ...: De wet zegt eigenlijk, het gaat over PPT-criteria. Eigenlijk kan je een ontwikkelaar aanrekenen dat deel waar hij ook profijt van heeft. Even ongenueanceerd. Je kan niet zeggen van, we hebben een gat. Alles is voor die ontwikkelaar. Als hij er profijt van heeft, omdat het gebied mooier

wordt, omdat de openbare ruimte wordt aangelegd, dat soort kosten, dat kan je verhalen, maar niet zomaar. Alles moet in verhouding zijn met het gebouw dat gerealiseerd wordt.

Mevrouw Van de Waart: Dat is niet een heel concreet antwoord. Maar er zit wel iets van ruimte. Maar we k moeten wel aan kunnen tonen dat het gekoppeld wordt aan die ontwikkelingen. Buiten Havenkwartier gekeken naar grondposities? Nee, we blijven nu wel aan dat gebied en het ontwikkelgebied. Want iemand riep het al, we maken het onszelf niet per se makkelijker om dat gebied te vergroten. Bovendien zijn er ook allerlei afspraken gemaakt natuurlijk, bijvoorbeeld met bestaande ontwikkelaars van fase 1 over waar ze aan bijdragen, maar ook over de subsidies Dat gaat allemaal over dit afgebakende gebied. Wat niet wil zeggen dat je daarnaast niet iets moois kan doen met de openbare ruimte. Dat kan je aan laten sluiten. Sorry hoor. Is de pauzeknop niet handig? Dat scenario hebben wij eigenlijk als niet wenselijk beoordeeld. Daar zitten echt heel veel haken en ogen aan, zowel in financieel, maar ook juridisch. En ik denk, eigenlijk kan ik wel zeggen dat de eventuele juridische kosten van de verschillende scenario's hebben we nog niet eens meegenomen, omdat dat best wel lastig inschatten is. Maar je kunt je voorstellen, als wij ons niet aan ons ontwikkelkader houden, dat gaat over scenario 2 en 3, de pauzeknop, en alleen maar bedrijfsmatig vastgoed toevoegen, dat de kans op rechtszaken gewoon groter is dan scenario 1 en 4. Aan de andere kant, tot op heden hebben we bijna ook op ieder pand een Raad van State procedure. Juridische kosten heb je altijd wel iets. Ik vond hem lastig in te schatten. Maar bij scenario 2 en 3 is die kans wel veel groter. Even kijken hoor. U vroeg nog naar subsidies. Sorry, ik heb het niet helemaal goed kunnen onthouden. Dat ging over de woningbouwsubsidies, toch? In principe hebben we genoeg subsidies voor de betaalbare woningen die er zijn. Het is belangrijk dat wij ons cofinancieringsdeel ook gewoon waarmaken en dat we de huizen realiseren. En dan is eigenlijk die subsidie nog steeds van kracht, zullen we maar zeggen. Verkeersonderzoek heb ik het over gehad. U vroeg ook nog specifiek over, hoe kunnen we de huurlasten voor de voorzieningen betaalbaar houden? In principe is dat gewoon onderdeel van gesprek met de ontwikkeling. Het hangt er ook een beetje af ... Kijk, waarom we hem specifiek hebben meegenomen als extra te onderzoeken punt in toch het bestaande scenario, is 1, dat we natuurlijk met zijn allen hebben besproken, er is wel echt behoefte aan voorzieningen. Waar is nog extra ruimte? Er zit in fase 0 en 1 al best wel wat ruimte voor voorzieningen. Dat heb ik u ook al eerder laten zien tijdens presentaties. Daar zitten echt wel vierkante meters. Aan de andere kant zou het misschien ook mogelijk zijn om fase 2 wat toe te voegen en zou ook de ontwikkeling van een bepaald pand er baat bij kunnen hebben. Je kunt je zo voorstellen dat je dan in de plint of zelfs de eerste en tweede verdieping iets van voorzieningen kunt doen en daarboven nog wat woningen, want we mogen nog steeds wel 400 woningen in het gebied doen. En dat maakt net de ontwikkeling van een pand interessanter. Dan is het een mooie win-winsituatie. Vandaar dat we hem mee willen nemen. Ik kan nog steeds geen garanties geven over wat er precies komt, maar we weten straks ook meer wat we nodig hebben. Die presentatie krijgen we binnenkort met zijn allen. D66 vroeg om een tijdlijn van Rijswijk Wonen. Er zijn gewoon de komende tijd gesprekken met Rijswijk Wonen. Ik kan er gewoon nog geen uitspraak over doen. Even kijken hoor. De VVD vroeg nog, waarom wordt variant 4 niet uitgewerkt? Volgens mij heb ik uitgelegd, we kiezen gewoon voor een variant. Dat is financieel gewoon handig, denk ik. Als u het wel wil, kan het wel. Het is wel een variant met veel minder draagvlak. Het is wel financieel een gunstige variant. Ik laat het aan u, raad. Die heb ik gedaan. Verkeersdoorstroming. Er zit een nieuw onderzoek bij, want u vroeg daarnaar. En wat u daarin ziet, in ieder geval voor nu is dat er nieuwe cijfers zijn. Daarbij is nu meegenomen dat die A4 voorlopig niet verbreed wordt. Daardoor ziet het er iets minder gunstig uit. Alleen het effect blijft hetzelfde. Toevoeging van die woningen is eigenlijk maar heel beperkt. En je ziet vooral dat het te druk is rond de spits. Dat beeld blijft wel hetzelfde. En we houden gewoon nog steeds het in de gaten met nieuw onderzoek. Even kijken hoor. Wij. Liggen er al contractuele afspraken vast in fase 2? Nee, omdat we

gewoon nog niet bezig waren met die ontwikkeling. Er liggen geen IOK's of andere dingen. En daar zijn ook nog geen toezeggingen over gedaan. Daar waar nieuwe grondeigenaren, want die grond was natuurlijk al van mensen, zich hebben ingekocht met het idee om daar te ontwikkelen voor woningen, zijn daar nog geen toezeggingen gedaan. Maar wij gaan natuurlijk straks wel kijken in het addendum, waar zou dan de beste plek zijn om toch die 400 woningen wel te doen? En daarbij is het uitgangspunt natuurlijk dat we het beste willen voor het gebied en voor de mensen die daar straks komen wonen en ook voor de ondernemers die er al zitten. En alle randvoorwaarden die erbij komen kijken, want het gaat nog een hele puzzel worden. Wat ik nu trouwens zei, dat antwoord is ook gewoon hoe het gebruikelijk gaat. Je gaat pas een IOK aan als je echt een initiatiefnemer hebt, als je in gesprek gaat en dat soort dingen. De regierol had u ook een vraag over. Regierol is soms ook even iets niet doen en daar ook duidelijk over zijn. Volgens mij zijn we daar ook best duidelijk over geweest. Maar wij sturen natuurlijk wel zeker. Ik denk wel dat fase 0 en 1 gewoon een andere regierol van ons vroeg dan fase 2. Nog even ter herinnering, fase 0 en 1 ging heel vaak over leegstanden, verloederde panden waar initiatiefnemers kwamen. Daar hebben we vooral de regie aan het begin gevoerd, om te zorgen dat het allemaal een beetje bij elkaar paste. Dat de plannen ook goed daarin kwamen en het proces. We gaan een hele andere fase in. Het gaat over een gebied waar gewoon ondernemers zitten. En we kunnen met zijn allen een mening hebben over of het pand wel of niet mooi is, maar er zijn daar mensen gewoon bedrijvigheid aan het doen en het is geen leegstand. Dat vraagt een hele andere rol ook van aan ons. Komen er faciliteiten bij in die fase 2? Daar heb ik het over gehad, volgens mij. Dat is inderdaad wel het idee om dat in ieder geval uit te zoeken. Wat is het risico van niks doen? Daar hebben we het ook tijdens het presentatie uitgebreid over gehad. Het risico van niks doen, is ten eerste mogelijk financieel. De initiatiefnemers van fase 0 en 1 hebben al flinke bedragen gereserveerd of betaald voor het ontwikkelen van het verdere gebied, zeker ook de buitenruimte. Die vragen ons nog net niet dagelijks over hoe het daarmee staat. Daar liggen verwachtingen. En het risico van niks doen, is ook dat het gebied zelf, fase 2, wat verder verloedert. Je ziet toch dat ondernemers de kat uit de boom kijken van, wat gaat hier gebeuren en wat betekent dat voor mijn bedrijf? Ik denk ook op het moment dat we de knoop doorhakken en mensen zekerheid hebben, dat mensen zelf ook positie kunnen nemen. Ik denk dat dat wel even de belangrijkste zijn, zullen we maar zeggen, even los van mogelijke andere verwachtingen. Want je merkt ook dat omwonenden bijvoorbeeld gewoon heel graag willen weten wat er gaat komen en waar ze aan toe zijn. Even kijken hoor. Ik weet dat ik heel lang aan het woord ben, maar ik probeer zo goed mogelijk al jullie vragen te beantwoorden. Beter voor Rijswijk was nog verbaasd over de 3 straten. Ik hoop dat ik daar al antwoord op heb gegeven. Het is inderdaad vele jaren naar voren gehaald. En ik hoop dat het ook, wat u betreft, een positieve verbazing was. Dat was het in ieder geval voor ons. Verkeer en parkeren. Ik heb juist aangegeven dat dat een van de redenen was waarom we deze optie aan u voorstellen. Buitenruimte moet versoberd. Dat is heel even de vraag. We moeten vooral een ander plan maken, want de buitenruimte ging nu helemaal uit van complete vermenging. Er zullen ook duidelijk 2 straten echt nog bedrijvigheid worden. Dat betekent ook een ander straatprofiel, een andere manier van investeren en er zal dan inderdaad ook wat minder geld zijn. Maar dat kan ook zijn dat we met een voorstel komen dat we misschien hier en daar ook zelf moeten investeren, om toch uiteindelijk de kwaliteit te krijgen die we willen hebben. Dat zit ook in het voorstel. Ik weet ook niet per se of dat versoberen is. Het is in ieder geval anders dan dat oorspronkelijk de gedachte was. Volgens mij heb ik ze allemaal beantwoord.

De voorzitter: En zo niet, dan horen we dat in de tweede termijn nog.

Mevrouw Van de Waart: Ik heb in ieder geval enorm mijn best erop gedaan, voorzitter.

De heer Van Dam: Maar misschien gaat de wethouder van financiën nu in zijn eerste termijn nog. De vraag over of die twee ton nu wel of niet begroot was, ja of nee.

Mevrouw Van de Waart: Goede vraag.

De voorzitter: Is dat misschien niet handig om voor de tweede termijn te bewaren, mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Nee, want ik had hem al in de eerste termijn gevraagd.

Mevrouw Van de Waart: Hij is niet in de begroting genoemd, maar wel in de exploitatie. En zo wordt hij ook teruggehaald in de exploitatie van het gebied. Helpt dat?

De voorzitter: Dank u wel. Dan maken we even het rondje weer. Fractie van GroenLinks, heeft u nog aanvullende vragen hierop?

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Heel even voor de zekerheid, zodat ik het goed begrijp. Want in principe ligt dit raadsvoorstel voor. En dan geeft u aan dat u graag ontwikkelscenario 1 verder wil uitwerken. U geeft ook aan, als u het wil als raad kunnen er ook andere scenario's uitgewerkt worden. Dat kost dan meer geld. Dan komt er nog een ton of wat bij. Ik vroeg mij even ... Ik denk niet dat het gaat gebeuren, maar stel dat er nu hier iemand zegt, ik wil per se dat scenario 4 uitgewerkt wordt. Dan moet er een nieuw raadsvoorstel komen, neem ik aan, want dat past niet in dit raadsvoorstel. Of gaat dat via een addendum? Dat vroeg ik me even af. En wat ik me ook even afvroeg, is met betrekking tot de openbare ruimte. Want die wordt aangepast, of in elk geval het gaat niet meer gebeuren, zoals het vele jaren geleden is bedacht. Heeft dat nog juridische consequenties? Dat mensen die er nu al wonen kunnen zeggen, ik ben hier komen wonen met het idee dat het zo zou worden en nu wordt het helemaal anders. Kan dat nog gevolgen hebben? En even kijken, dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. De fractie van Rijswijks Belang, heeft u nog aanvullende vragen in tweede termijn? Nee. Fractie van D66? Nee. Fractie van Rijswijkse VVD. Gaat uw gang.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. Dank, wethouder, voor de uitgebreide beantwoording. Een vraagje nog die niet is beantwoord. Namelijk, ik heb er toch een herinnering aan dat in het presentatieforum werd aangegeven dat de eerste variant echt niet meer haalbaar zou zijn. Ik voelde ook dat wij nogal genutcht werden om een keuze te maken voor andere varianten. Nogmaals dan maar de vraag, wat is er sindsdien veranderd dat het nu kennelijk opeens wel weer haalbaar is? En hoe relateert zich dat dan ook tot dat nutten in het presentatieforum? Ik probeer als tweede, voorzitter, toch nog een klein beetje de samenhang met Galjoenstraat en omgeving te begrijpen. Ik snap dat er een ontwikkeling is, althans dat Rijswijk Wonen een ontwikkeling naar voren haalt. Maar het wordt hier genoemd. Het lijkt mij heel logisch dat als je een project doet, dat je dan altijd kijkt wat er in je omgeving gebeurt. Waarom wordt dit dan zo specifiek hier benoemd? Vormt dit onderdeel van het addendum, ja of nee? En als u dan toch dingen erbij haalt, dan wil ik eigenlijk ook wel weten wat de stand van zaken is rondom het Sijthoff plot op dit moment.

De voorzitter: Dank u wel. Partij voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid behoefte aan een tweede termijn? Nee. Fractie van Wij. Rijswijk?

De heer Van Dam: Ja. Dank voor de antwoorden. Maar u geeft aan, er zijn geen afspraken gemaakt over fase 2 aan de voorkant. En dat verbaast me toch enigszins wel. Want hoe ik het zie, is dat we een heel mooi plan hebben voor heel het gebied. Of althans mooi, dat is discutabel, maar je kan daar van mening over wisselen. Maar daar ligt een plan wat wij als gemeente hebben. Vervolgens maken

wij de keuze om dat in tweeën te splitsen. Kan. Kunnen ook allemaal redenen voor zijn. Maar dan lijkt het me toch logisch dat met iedereen die betrokken is bij dat plan, die eigenaar van de grond is die daar, zoals u zelf zegt, zijn eigen bedrijf heeft, dat er enige afspraken worden gemaakt of rond de tafel wordt gezeten van, dit willen we gaan doen en hoe kunnen we ervoor zorgen dat we dit eindresultaat ook met zijn allen borgen? En nu zeggen de partijen die verantwoordelijk zijn voor fase 2, sorry, maar ik kap ermee, want ik zie hier geen reden om hierin te gaan investeren, omdat het rendement gewoon veel te laag is. Want ik snap als je 2.000 woningen hebt gerealiseerd in fase 1 en er blijven er nog maar 400 over, dan blijft er knap weinig over om in te investeren en om dat geld terug te krijgen wat je hoopt eruit te halen. Maar dat heeft wel alles te maken met onze regierol en onze controle die we op zo'n groot plan hebben. Is dit normaal dat dit gebeurt in Rijswijk of gebeurt dit ook bij andere gebieden waar we ... We doen niet zo vaak aan splitsing. Maar het lijkt me ... Kijk, als je nu kijkt naar de Geestbrugweg, waar meerdere partijen betrokken zijn, daar hebben we een intentieovereenkomst met zijn allen. Die intentieovereenkomst is, zodat iedereen aan het eind van de streep nog steeds de afspraken nakomt die hij in het begin heeft gemaakt. Dat is ook om te borgen dat als wij hier in investeren, zoals we in fase 1 hebben gedaan, dat we ook fase 2 door zien gaan. En dat gaat hier fout. Ik vind het wel heel raar dat er niks qua afspraken ligt voor fase 2 van dit hele gebied. En dat verbaast me zeer. Ik heb voor de rest geen vragen. We gaan op naar de raad.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan de fractie van Beter voor Rijswijk, indien gewenst? Nee. Fractie van PvdA Rijswijk? Nee. Mooi. Is het woord aan wethouder Van de Waart. Gaat u gang.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Nou heb ik toch gevoel dat ik best mijn best heb gedaan in die eerste ronde. Ik probeer het dan nu wat korter te houden. GroenLinks, dit is het raadsvoorstel. Als u dat graag wil met zijn allen, dan zou ik eigenlijk willen vragen om een amendement te maken. Want dit is eigenlijk het voorstel wat ik bij u neerleg en het advies ook. De openbare ruimte, heeft dat nog juridische consequenties? Moet ik heel even kijken dat ik geen hele rare dingen zeg. Volgens mij heeft dat geen juridische consequenties, want die openbare ruimte is niet iets waar mensen juridisch zich aan vast kunnen houden als we die nu aanpassen. Wat je wel ziet, is dat de ... Kijk, het heeft in die zin meer privaatrechtelijke consequenties met de eigenaren, de ontwikkelaars van fase 1. Die hebben natuurlijk betaald voor bepaalde ontwikkeling. Nou is het niet zo dat als ze al bepaalde tekeningen maken dat het exact zo moet worden, maar wel van een bepaald kwaliteitsniveau. Wij moeten met hen opnieuw aan tafel. Als het gaat om de bewoners die er al zitten, dat zijn natuurlijk in ieder geval 2 panden, zullen we maar zeggen. Die hebben een beeld natuurlijk gehad waarbij ze in ieder geval ... Maar die zitten aan de kant waar we wel echt kunnen ontwikkelen, even voor de duidelijkheid. En daar kunnen we nog steeds die mooie leefbare, veel groenere straten maken. Want laten we eerlijk zijn, als we een beetje groen toevoegen, wordt het wel heel veel groener, zullen we maar zeggen, in dat gebied. Het zijn vooral die 2 straten waar de bedrijvigheid blijft, waar je natuurlijk ook wel iets kan toevoegen, maar waar je natuurlijk wel rekening mee moet houden dat dat natuurlijk een ander straatbeeld met zich meebrengt. Het zit hem vooral, de gevoeligheid, in de ontwikkelaarsfase 0 en 1. Maar we hebben er wel volste vertrouwen in dat we een plan kunnen maken waar zij ook tevredenheid mee hebben. De eerste variant, VVD, volgens mij is het voorstel niet helemaal exact zoals het was. Dat is volgens mij ook een beetje de trade off die staat in het voorstel, namelijk de buitenruimte wordt anders, de inrichting wordt anders. En wij denken dat het niet een kostendekkend verhaal gaat zijn. Is het helemaal hetzelfde? Nee, we houden het kader vast. Maar in het kader staat ook, we gaan fase 2 nog ontwikkelen. Bij het oorspronkelijke idee wat we hebben, zit wel duidelijk iets wat we niet meer hebben als we dat ... Dan hadden we net een andere naam moeten kiezen voor het scenario, zullen we maar zeggen. Hij is niet meer helemaal hetzelfde. We geven wel echt iets weg, maar we houden

ons wel vast aan het aantal vierkante meters bedrijvigheid, aan het aantal woningen wat je toevoegt. Dat soort dingen houden ons wel aan vast. De reden waarom we Galjoen wel hebben genoemd, is eigenlijk vanwege, en daarom is die ook gevoegd, dat mobiliteitsvraagstuk. Daar hebben we het ook uitgebreid over gehad tijdens de presentatie. Daar hadden jullie best veel vragen ook over tijdens de presentatie. Daarom dat we die expliciet hebben toegevoegd en eigenlijk ook genoemd. En misschien hebben we dat niet goed geduid in het raadsvoorstel, laat ik het zo zeggen. Maar de reden, en dat zit er met name in, hoeveel ga je toevoegen, dat is overigens ook als je heel veel bedrijf vierkante meters gaat toevoegen en je trekt bepaalde bedrijven aan waarbij je mobiliteit toevoegt, is dat als je vlak daarnaast dat gaat doen je er rekening mee moet houden dat in datzelfde gebied je verkeersbewegingen toenemen. Dat is eigenlijk de belangrijkste reden dat we dat noemen. En dat we natuurlijk gewoon kansen zien in de ontwikkeling van het geheel. We gaan het vooralsnog niet meenemen in het addendum. Sijthoff, ik hoop eigenlijk binnenkort u daar meer over te kunnen vertellen. We zitten even in een spannende onderhandelingsfase. Maar ik hoop daar eigenlijk echt binnenkort meer met u over te delen en dat we ook nog ... Volgens mij staat er een raadspresentatie wel op de agenda gepland en dat we die ook echt kunnen halen. Dan had ik nog Wij. U bent verbaasd. Misschien ben ik ook wel een beetje verbaasd. Dit is eigenlijk best een normale gang van zaken. Staat ook het kader, dat is vastgelegd, dat we halverwege gaan kijken hoe we fase 2 doen. Daarmee hebben we ook verder geen toezeggingen gedaan. We hebben uitgebreid gecommuniceerd, zowel met bedrijven als de vastgoedontwikkelaars in het gebied. Maar het is gewoon ongebruikelijk om met initiatiefnemers nu daar al contracten over af te stemmen.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, u heeft een aanvullende vraag?

De heer Van Dam: Ja. Maar u geeft zelf in de eerste termijn aan dat er allemaal mooie voorzieningen plaats hadden kunnen vinden in fase 2. Dat we een heel mooi groen tussengebied en een doorsteek zouden kunnen creëren in fase 2. Er zijn vast nog een paar mooie dingen te benoemen die daar hadden gekund, die ook in die visie stonden. Die zou je toch willen ontwikkelen. En we hebben nu 0 garantie. Maar zoals ik het ook hoor, eigenlijk 0 regie gevoerd om dat te kunnen behouden. Dan is het toch niet meer dan logisch dat je juist wat met die ondernemers en met die eigenaren van die gronden afspreekt? Is toch niet meer dan logisch dat je dat dan zwart-op-wit wil hebben? Dat we in ieder geval daar iets voor terug kunnen krijgen. Wat heeft het anders voorzien om die hele visie op te stellen?

Mevrouw Van de Waart: De visie is echt in 2 fases gemaakt. Er staat ook in die visie dat we later terugkomen op fase 2. Dat is ook vastgelegd en afgestemd. Het is gewoon bijzonder ongebruikelijk om afspraken te maken, zonder dat er concrete plannen op pandniveau liggen. Het was natuurlijk ook zo met de hoeveelheid woningen die zouden worden toegevoegd dat we bepaalde locaties voor ogen hadden die die doorsteek mogelijk maakt. Is overigens helemaal niet gezegd dat er helemaal niks van een doorsteek kan komen, maar misschien moet die kleiner worden en kan die tussen bepaalde panden nog wel door. Ik kan er gewoon niks verder aan toevoegen eigenlijk aan uw verbazing. Ik begrijp dat u er andere verwachtingen over hebt, maar dit is eigenlijk een beetje hoe het gaat als het gaat over gebiedsontwikkelaars en het momentum waarop je er afspraken mee maakt.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: U zegt, ik kan er niks meer aan toevoegen. Maar wat ik verwacht als wij een visie hebben, dat we er alles aan doen om die visie proberen uit te voeren. En nu hoor ik u zeggen, we hebben het opgeschreven, maar eigenlijk hebben we geen afspraken gemaakt over hoe we dat gaan doen. En dat is ook de normaalste gang van zaken. Dat vind ik echt niet. Als we een visie hebben en u

presenteert die hier aan de raad of uw voorganger, dan verwacht ik ook dat we er alles aan doen om dat te realiseren. En dat is nu niet gebeurd. Er zijn geen afspraken gemaakt. We hebben nul garantie gehad dat dit ook daadwerkelijk werd gerealiseerd. En dat is een soort van iemand blij maken met een dode mus. En dat vind ik gewoon buitengewoon jammer.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van de Waart, ik weet niet of u erop wilt reageren?

Mevrouw Van de Waart: Ik heb geen vraag meer gehoord, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan was het een constatering van feiten. Had u verder nog aanvulling in uw tweede termijn, mevrouw Van de Waart?

Mevrouw Van de Waart: Volgens mij was ik er.

De voorzitter: Mooi. Dan vraag ik aan het Forum, willen we dit als akkoordstuk door of als bespreekstuk? Eén, twee, drie. Dan gaat deze als bespreekstuk naar uw raad. Dan wil ik nu even voorstellen om een kleine vijf minuutjes te schorsen. Dan hebben wij een wisseling van voorzitter. Mevrouw Van Maarseveen gaat het stokje voor mij even overnemen, zodat ik naar een volgend Forum kan schieten.

11. RIB 24 101 Stand van zaken herinrichting Herenstraat/Willemstraat en samenhang met project De Vlietlijn

De voorzitter: Goedenavond, welkom terug in de vergadering. En dank u wel voor uw geduld voor dit petit changement. We gaan door met agendapunt 11. Dat is de RIB 24 101, Stand van zaken herinrichting Herenstraat/Willemstraat en samenhang met project De Vlietlijn. Is geagendeerd op verzoek van de VVD, met steun van D66, Beter voor Rijswijk en de PvdA. Ik wilde graag beginnen bij de fractie die het geagendeerd heeft, bij mijnheer Oelen. Gaat uw gang.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. Herenstraat/Willemstraat in samenhang met De Vlietlijn. Allereerst, ik behandel dat ook in twee delen. Eerst die Herenstraat en daarna ook De Vlietlijn. Herinrichting Herenstraat. Laten we vooropstellen, voorzitter, dat gelet de financiële situatie in Rijswijk, dat de Rijswijkse VVD wel begrip kan hebben voor het standpunt van het college om op dit moment geen grootscheepse herinrichting van de Herenstraat en de Willemstraat uit te gaan voeren. Maar de uitkomst van het participatietraject, die daar natuurlijk ook aan ten grondslag heeft gelegen aan het besluit, die is natuurlijk wel wat teleurstellend. En misschien eigenlijk ook wel niet heel erg verwonderlijk, want ik denk dat het best wel logisch en, in mijn oog, ook wel terecht is dat ondernemers zich verzetten tegen het schrappen van parkeerplaatsen in het gebied. Het aantal parkeerplekken is al buitengewoon beperkt. Als dat er nog minder gaan worden, dan zal het voor klanten van ondernemers alleen maar moeilijker gaan worden om daar te parkeren. En dat er klanten zijn die ook met de auto komen, daar zullen anderen misschien anders over denken, maar ook die klanten moeten we gewoon koesteren. En dat bewoners zeggen dat ze liever minder parkeerplaatsen willen hebben, kan ik ergens wel begrijpen. Maar goed, daar staat wel tegenover, wat ons betreft, dat ze willens en wetens zijn gaan wonen in een gemengd gebied waar, in dit specifieke gebied notabene, volgens mij de nadruk meer op winkelen en leisure ligt dan op wonen. Kortom, men heeft ook maar, in mijn opvatting, in zekere zin te accepteren dat er parkeerplaatsen zijn. Net zoals dat er op zaterdag een markt is die vroeg wordt opgebouwd en dat er 's avonds in de zomer tot middernacht terrassen open zijn. Dat is denk ik inherent aan het wonen in Oud Rijswijk. Toch hier een aantal vragen over. De eerste vraag, is de wethouder dit eens met de Rijswijkse VVD? En vindt de wethouder ook met ons dat in het vervolgtraject er niet getornd mag worden aan het

aantal parkeerplaatsen in dit gebied? En als ze in de Herenstaat of Willemstraat worden weggehaald dat het gecompenseerd moet worden elders in de hele nabije omgeving. Waarbij ik benieuwd ben natuurlijk wat dan de oplossingen zijn van de wethouder. En de tweede vraag over het verloop van de participatie. Wie hebben daar eigenlijk allemaal aan deelgenomen? Ondernemers kun je redelijk makkelijk detecteren. Die zitten daar gewoon. Maar wat voor burgers hebben daaraan meegedaan? Zijn dat alleen maar mensen geweest die echt in de betreffende straten wonen of hebben daar ook allerlei andere luitjes aan meegedaan? En ik vraag dit natuurlijk niet zomaar, want ik weet toevallig, of niet toevallig, dat er een persoon is geweest die zich zeer actief in dit participatietraject heeft bemoeid, maar die hier niet woont. Kortom, hoe verloopt eigenlijk zo'n screening in participatietrajecten? Hoe wordt ernaar gekeken? Als gevolg van het niet doorgaan van de herinrichting heeft het college besloten dat de sluiting van het tunneltje onder de Haagweg niet door te zetten. Strikt genomen, dat is inderdaad bevoegdheid college. Klopt. Raad heeft indertijd gezegd, we gaan het tunneltje sluiten. Maar daar moet dan nog volgens mij een besluit over genomen worden door het college. Dat is niet gebeurd. Het tunneltje blijft open. Er wordt wel besloten om er op regelmatige basis weer schoonmaakactiviteiten te laten plaatsvinden. Kortom, dat kost gewoon geld. Mijn vraag is wel, waarom is dat ding gewoon toch niet afgesloten en zonder dat we daar nog geld in moeten gaan steken? En ook in relatie tot communicatie naar omwonende inwoners, hoe beoordeelt u dit geheel? Dan de samenhang Vlietlijn en de Geestbrugweg. Allereerst, wellicht dat de wethouder het Forum kan bijpraten over wat de meest recente ontwikkelingen zijn rondom dit project. En dan heel concreet, hoe verloopt de planontwikkeling rondom de Geestbrugweg op de dit moment? Hoe is de betrokkenheid van direct omwonenden? Zijn er anderen dan direct omwonenden die gezellig in het participatietraject meekwaken, terwijl ze hier feitelijk niet zo heel veel te zoeken hebben? Wat zijn zorgen van omwonenden? En hoe wordt hier opvolging aan gegeven? De Vlietlijn, althans op het moment dat hij er zou komen, kan ook best wel wat gevolgen hebben voor omwonenden aan de Haagweg, de Delftweg en verderop bij De Ruyt. Want op het moment dat er een tram gaat rijden met grote regelmaat, heeft dat voor die omwonenden ook gevolgen. Worden die inwoners ook al betrokken in het hele verhaal. En als dat niet het geval is, wanneer wordt daar dan in voorzien? Ik ga deze raadsperiode uit als het raadslid die tegenstander is van de knip. Is er nog steeds sprake van het denken over een knip op de Geestbrugweg ter hoogte van de Geestbrug? Ik heb het nu niet over tussen Den Haag en Voorburg, maar echt tussen Voorburg en Rijswijk. Raad heeft een amendement aangenomen waarin het college opdracht heeft gekregen om nut en noodzaak van De Vlietlijn aan te tonen, samen met de partners, in samenhang met het bezien van alternatieven van wat nu al De Vlietlijn is gaan noemen, die door Rijswijk gaat kruisen. Wat is de stand van zaken van dit onderzoek? Wanneer kunnen we de resultaten verwachten? En ik vraag me toch wel een beetje af hoe serieus deze wens van de Rijswijkse raad eigenlijk wordt genomen in de regio? Vrij recent is staatssecretaris van I&W op bezoek geweest bij de Binckhorst. Daar is hij hartelijk onthaald door uw collega's Keus en Van Asten. U was er zelf overigens niet bij. Althans, niet wat uit de publicaties bleek. Waarin beide heren uitbundig aan de heer Jansen aan het vertellen waren hoe die Vlietlijn zou gaan lopen. Namelijk naar Voorburg en via Rijswijk naar Delft. Alsof de definitieve besluitvorming al heeft plaatsgevonden. Het staat zo in de krant. En wat in de krant staat, is natuurlijk nooit waar, maar het kan natuurlijk wel zo overkomen. Kortom, ik vraag me dan ook wel af, u was er niet bij, hoe waardeert u eigenlijk zo'n bezoek en de uitspraken die daar dan kennelijk worden gedaan? En bent u het met de Rijswijkse VVD eens dat die uitspraken op zijn minst wat prematuur zijn? En daarmee misschien eigenlijk ook wel wat ongepast en niet zo heel erg netjes richting de Rijswijkse raad. Bent u bereid om de heren Van Asten en Keus dat ongenoegen van de Rijswijkse raad over te brengen en hen te verzoeken om gewoon het proces fatsoenlijk te laten vervolgen, voordat zij dit soort uitspraken doen. En tot slot, voorzitter, u kon wellicht niet bij deze bijeenkomst zijn, vanwege andere verplichtingen, dat alle begrip voor. Maar wat is op dit moment de

betrokkenheid van Rijswijk bij het hele project? Hoe zijn we erbij betrokken? Worden Rijswijkse belangen er goed verdedigd? Tot zover, voorzitter, met mijn vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. De RIB is geagendeerd met steun van D66 en Beter voor Rijswijk en PvdA. Ik loop eerst even dat rijtje af. D66. Gaat uw gang, mevrouw.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben onze vragen grotendeels al schriftelijk ingediend en daar ook antwoord op gekregen. Ik heb nog een aanvullende vraag. En daar wil ik het ook even bij laten. Ik ben vandaag wat kort van stof, merk ik, en ook wat snel. Dat zal ik ook gewoon even zo blijven doen. Zijn we ook misschien op tijd klaar. Mijn vraag gaat eigenlijk over een motie die er is aangenomen over de Herenstraat en de Willemstraat, en dan specifiek over het mogelijk onderzoeken van eenrichtingsverkeer om het toch wat veiliger te maken. Nu blijkt uit de antwoorden dat er niet per se nu veel ongelukken zijn, maar het gevoel van veiligheid is daar zeker wel aanwezig. We waren eigenlijk benieuwd of u de motie kent en iets van de uitvoering weet? Zo niet, of we dat later een keer kunnen bekijken? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Beter voor Rijswijk? Nee. PvdA, mijnheer Van der Veer? Gaat uw gang.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Veel vragen al gesteld. Nog een vraag over de meekoppelkansen. Dat was onder andere de herontwikkeling of de ontwikkelingen rond de Herenstraat/ Willemstraat en de kruising. Wij zouden dat koppelen aan het hele project van de Binckhorst c.q. tegenwoordig Vlietlijn. Eenrichtingsverkeer, heeft dit consequenties, het uitstellen, voor ... Want als wij de Willemstraat/Herenstraat eenrichting zouden maken, wat de bedoeling was, zou de Lindelaan daar ook op aangepast moeten worden? Momenteel wordt de Lindelaan helemaal opnieuw aangepast. Heeft dat consequenties voor de verdere uitwerking in de toekomst?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Loop ik even verder het rijtje ... Mijnheer El Majjaoui? Nee. Mijnheer Van Dam, gaat uw gang.

De heer Van Dam: Een enkele vraag. Die gaat over de voetgangerstunnel. Eigenlijk in lijn van wat de heer Oelen zegt. Maar we hebben besloten om hem te sluiten. Ondanks het geldgebrek van Rijswijk besluit het college toch om hem open te houden en extra kosten te maken voor de schoonmaak ervan. Wat is de reden daarvan? En hoezo sluiten we dat ding niet gewoon?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Rijswijks Belang? Gaat uw gang.

De heer Bruin: Dank u wel, voorzitter. De meeste vragen zijn ook al gesteld door de andere partijen. Ik heb echt een aanvullende vraag, maar wat breder getrokken, namens Rijswijks Belang. Zijn er ook meerdere participatietrajecten, vergelijkbaar met dit, die ook stil gaan komen te liggen, omdat we niet voldoende in kas hebben?

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, mijnheer Bruin. GroenLinks? Nee. Dank u wel. Dan gaan we naar de wethouder. Mevrouw Van de Waart, gaat uw gang.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Ik zou eigenlijk even willen beginnen met de Herenstraat/Willemstraat vraag. En daarna wat op De Vlietlijn ingaan. U schetst een mooi beeld van het participatietraject. Ik denk dat het geen verrassing is om te vertellen dat ik er niet bij was in die tijd. Ik heb natuurlijk ook de informatie van horen zeggen. Het is in ieder geval zo dat, kijk, participatie doe je met een reden. Er is door de ondernemers aangegeven dat dit voor hun, in ieder geval het plan wat toen voorlag, niet voldoende was. En daarmee is op dat moment die fase ook stopgezet. Om verder te gaan zou je in een nieuwe fase moeten komen. Dan ga je met elkaar

opnieuw praten over, wat dan wel? Ik ga er niet op vooruitlopen, ondanks, voorzitter, dat de VVD vraagt, wat dat dan wel is? Dat laat ik heel even voor de toekomst open. Maar in ieder geval was de beslissing genomen om dat plan dat voorlag niet op te pakken, op dat moment. Zo zie je maar weer, participatie helpt, ook als je in inspreekt in dat soort plannen. Een van de redenen waarom het nu niet ook op is gepakt, is omdat daar opnieuw geld voor nodig was. Dat is meegenomen in het kader van 2025-2026. En er is geen geld voor gereserveerd. Niet alleen het project van De Vlietlijn is de aanleiding. Het was eigenlijk een participatietraject wat stop was gezet, omdat we niet verder konden en eigenlijk opnieuw moesten beginnen. Twee, er was geen geld om het vervolg te doen. En drie, laten we heel praktisch met elkaar kijken, die Vlietlijn loopt nu. Die gaat straks, als die doorgaat, want daar ga ik straks een nuance over maken, maar als die doorgaat, gaat hij wat betekenen voor die kruising Haagweg, directe aansluiting op die Herenweg. Waarschijnlijk ga je dan toch die weg openmaken. Is het dan niet veel slimmer om even te kijken wat er gebeurt en om dat allemaal in een keer te doen? Dat gezegd hebbende, hebben we dit is nu heel even gecommuniceerd, want het is vooral een brief ook aan de ondernemers die u uit de informatie hebt gekregen. Wil dat niet zeggen dat mocht die Vlietlijn niet doorgaan, wat volgens mij ook nog steeds een optie is, dat we dan helemaal niks met de Herenstraat/Willemstraat zouden moeten willen doen. Maar dan moeten we het weer opnieuw opstarten en daar in ieder geval budget voor reserveren. Dat is heel even de status. Dat hebben we ook gecommuniceerd naar de ondernemers. En ik heb gehoord van mijn collega-wethouder dat die brief in principe gewoon goed is gevallen en naar verwachting is en dat daar ook begrip voor is. U vraagt, wie hebben er deelgenomen aan het participatie ... Ik heb daar geen antwoord op. Daar hoop ik eigenlijk ... Want ik was er zelf niet bij. Als ik het niet zo krijg, dan krijgt u dat van mij later nog. De sluiting naar het tunneltje. Kijk, u heeft besloten om dat tunneltje te willen sluiten. Dat was in de context dat we dat gebied gingen ontwikkelen. Want een van de voorwaarden was ook dat als we de tunnel afsluiten, we eigenlijk zeker moeten weten dat we bovengronds een goed alternatief hebben. Dat we dan gekeken hebben naar dat kruispunt. Dat gaan we nu niet doen. Dat tunneltje is nu eigenlijk ook gewoon echt onderdeel van die kruising. Hebben we beoordeeld, eigenlijk het is te vroeg om nu dat tunneltje te sluiten. We laten hem open. We doen helemaal niks aan dit gebied, inclusief het niet sluiten van het tunneltje. Dat besluit van u blijft natuurlijk wel staan op het moment dat we wel aan de slag gaan met dat gebied. Maar dan willen we ook kijken of dat daar bovengronds zeker weten een goed verkeersveilig alternatief is voor de overstekers. Dat is de reden waarom die open is gehouden. En inderdaad, dat kost geld. Maar het onderhouden van het gebied, zoals het nu is, kost ook gewoon nog steeds geld. Is niet dat we helemaal niks doen. We onderhouden het gebied, zoals dat nu zo is. En dan sla ik De Vlietlijn heel even over. Daar kom ik zo op terug. Heel even kijken. D66 vraagt, ben ik bekend met de motie Herenstraat/Willemstraat? Ja, daar ben ik mee bekend. Ook die was meegenomen in de ontwikkeling van het complete gebied. Zo kijken we er eigenlijk naar. Hetzelfde als het tunneltje. Als er nu uit de cijfers blijkt dat er zo'n urgente situatie is dat we niet kunnen wachten, dan hadden we natuurlijk op een andere manier daar met u over gesproken. Maar uit die cijfers blijkt dit niet een van onze meest onveilige plekken en zullen we ons beperkte budget, als het gaat om verkeersveiligheid en kruispunten, elders in Rijswijk inzetten. Heel even kijken. PvdA vraagt, als we dan toch ... Het ging over eenrichtingsverkeer. Heeft het dan ook consequenties voor de Lindelaan? Ik kan daar op dit moment gewoon geen antwoord op geven, omdat we dan echt ... Ook dat kruispunt, stel dat die Vlietlijn wel doorgaat en we gaan dat kruispunt herinrichten, kan dat mogelijk wel degelijk gewoon direct iets betekenen voor al dan niet iets met eenrichtingsverkeer doen. Gewoon omdat je noodgedwongen niet anders kan om dat verkeer af te wikkelen. En wat dat dan precies voor de Lindelaan betekent, ik hoop niet dat het betekent dat we hem weer open moeten maken, want dat is juist met dit voorstel wat we aan de andere kant proberen te voorkomen. Maar ik kan daar niet helemaal antwoord op geven. Wij. had ook een vraag over het tunneltje, maar die hoop ik hiermee

beantwoord te hebben. Zijn er vergelijkbare participatietrajecten die stil komen te liggen, omdat er geen geld voor is? Ik vond het een supergoede vraag, om heel even te bedenken. Ik ben er nog geen tegengekomen in vier maanden die ik hier ben, maar dat wil niet zeggen dat het helemaal nooit is gebeurd. Die ga ik ook nog heel even voor je navragen, om dat heel even te checken. Wie weet komt er nog wat. Zo niet, dan ga ik hem even aan je na laten zenden, voorzitter. Moet ik natuurlijk via de voorzitter doen. De Vlietlijn. Kijk, deze brief gaat natuurlijk eigenlijk niet over De Vlietlijn, maar ik raak hem wel aan met deze brief of we raken hem wel aan met deze brief. En ik begrijp heel goed dat u er vragen over heeft. Ik ga er toch een aantal proberen te beantwoorden, voor zover ik kan. Allereerst, laat ik maar even bij het einde beginnen, maakt u zich zorgen over de manier waarop er gecommuniceerd wordt, alsof die Vlietlijn al bestaat. Dat is niet de manier waarop ik erover communiceer of wij er vanuit Rijswijk over communiceren. Je ziet wel dat daar verschil is waarop de wethouder van Den Haag daarover communiceert en ook het programmabureau. En u vraagt mij om daar stelling in te nemen. Ik kan u vertellen, dat heb ik al gedaan. Dat heeft tot nu toe helaas nog niet voldoende effect gehad, maar je ziet wel dat de afwegingen die wij hebben en ook de manier waarop wij erin zitten als Rijswijk overigens niet heel veel afwijkt hoe Leidschendam-Voorburg erin zit. Namelijk, we hebben ingestemd met een onderzoeksfase van wat we dan mooi in RO-termen noemen een voorkeursvariant. Maar daarmee hebben we nog geen akkoord gegeven, want we hebben randvoorwaarden gesteld als Rijswijk, middels moties en amendementen, die allerlei onderzoeken vragen. Die nu in bewerking zijn. Voor mij voelt het een... wat u vraagt, kan ik er wat aan doen als ... Het is voorlopig niet mogelijk, tenzij u het goed regelt, lees de amendementen en moties. Ik merk dat het op andere plekken anders wordt vertaald. Namelijk, het gaat gewoon door. En dat andere regelen we gewoon goed. Dat is een andere manier van communiceren. Uiteindelijk moeten die randvoorwaarden wel gewoon goed geregeld worden. En die zijn nog niet bij ons op tafel geweest over wat het dan is. Ik moet heel eerlijk zeggen, ik ben het ermee eens dat ik ook niet altijd gelukkig wordt van de manier waarop woorden worden gebruikt en waarop wordt gecommuniceerd. En dat heb ik ook meegedeeld aan de andere bestuurders, aan het programmateam. Dat heeft er in ieder geval voor gezorgd dat er verandering komt in de projectleiding van het programmateam. Ik heb dat overigens niet alleen gedaan. Ik werd daar ook echt gesteund door Leidschendam-Voorburg. En het ging niet alleen over de communicatie. Het ging ook over het participatietraject. En het ging ook over de moeite die wij moeten doen als Rijswijk, laat ik het even bij onszelf houden, om gehoord te worden als wij bijvoorbeeld ook inhoudelijke punten inbrachten. Weet dat ik daarbovenop zit, maar ook ambtelijk. En daar gaat eigenlijk best veel tijd naartoe. Dat moet wel even gezegd worden. Dat gezegd hebbende, is het natuurlijk wel een project binnen een bredere context, waarin we met zijn allen aan het verstedelijken zijn. Wij bouwen huizen, Den Haag bouwt huizen, Leidschendam-Voorburg bouwt huizen. Er komen meer auto's. Ook als die mensen niet allemaal een auto hebben, komt er onderaan de streep meer auto's. Krijgen we sowieso te maken met veel meer autobewegingen vanuit Den Haag naar Leidschendam-Voorburg naar Rijswijk, alles. En is het wel wens om een deel op te vangen met het ov. Even kijken hoor, want nu begin ik een heel betoog. In ieder geval, dat is even over de toon. Waarom ik er niet was, is misschien wel leuk om te weten. Jeffrey Keus, de wethouder van Leidschendam-Voorburg stond daar niet als wethouder Leidschendam-Voorburg. Hij stond daar als MRDH-bestuurder ov. Dat is de reden waarom hij naast de wethouder van Den Haag stond en ik niet aanwezig was, maar wel op de hoogte van de bijeenkomst. Dat verheldert soms ook even waarom dat soort dingen gebeuren. Ik ga heel even kijken hoor. Hoe serieus noemen ze ... Naar mijn mening niet altijd serieus genoeg, laat ik het zo zeggen. U vraagt ook heel even, hebben de amendementen in opdracht nut en noodzaak? Ja, in die zin wel, want eigenlijk al die onderzoeken vinden nu wel plaats. In die zin houden we wel bij, worden alle vragen die jullie gesteld hebben ook ... Worden er acties op gezet? En dat gebeurt wel. Ik heb alleen nog niet van alles resultaten gezien. En dat is gewoon lastig met u communiceren.

Bijvoorbeeld u vraagt, is er nog steeds sprake van een knip op de Geestbrugweg? Er zijn allerlei opties met wel een knip, geen knip, op andere plekken een knip, meerdere knippen, wel en niet in Rijswijk, ergens anders. Al die opties liggen feitelijk nog op tafel. En er is ook nog geen besluit over genomen. Wat ik wel gevraagd heb, want ik merk ook dat ik er best wat woorden aan wil besteden, omdat ik heel goed begrijp dat u er vragen over heeft, is dat ik gevraagd heb, en overigens de wethouder van Leidschendam-Voorburg ook, aan het programmateam om een presentatie of een informatieavond voor uw raad te organiseren, zodat we in ieder geval de stand van zaken horen. Ik hoop richting de zomer in ieder geval of in het voorjaar, zodat we datgene wat er wel is aan u kunnen presenteren. Er is op dit moment nog eigenlijk geen besluit genomen over geen enkel voorstel wat er voorligt. Ook niet over een knip. Heel even kijken hoor. De Vlietlijn. Wie hebben er deelgenomen aan het participatietraject van De Vlietlijn? Bestaat eigenlijk uit twee delen. Het eerste deel was natuurlijk 2022-'23. Dat was een gedeelte wat we zelf hebben georganiseerd. Ik moet heel eerlijk zeggen, als ik ernaar terugkijk, hebben jullie dat heel goed gedaan met zijn allen. Dat was een goed, actief participatietraject. Het tweede deel gebeurt door het programmateam van De Vlietlijn. Die is wat later opgestart, omdat er natuurlijk eerst informatie moest zijn om te delen, om daarop te participeren. Ik ben daar onlangs zelf bij geweest, bij een van die participatiebijeenkomsten. Ook om mensen te bedanken, want het vraagt best veel inzet van bewoners om je zo te verdiepen in zo'n traject. Een langdurig traject ook. En daar zaten op dat moment alleen maar mensen aan tafel uit de directe woonomgeving. Want dat was uw vraag, volgens mij. Het zijn ongeveer 25 bewoners. En verder zijn er ook nog bredere informatiemarkten die het programmateam ...

De voorzitter: Mevrouw Van de Waart, u heeft een interruptie van mijnheer Oelen. Mijnheer Oelen, gaat uw gang.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. En hoe definieert u dan direct omwonenden? Waar wonen die? Is dat alleen de Geestbrugweg? Want ik noemde ook een aantal gebieden in Rijswijk die ook last of plezier krijgen van die Vlietlijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Wethouder Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Nou graaf ik even mijn herinnering. Maar heel veel mensen wonen inderdaad direct aan de Geestbrugweg of aan de Geestburgkade, daar om de hoek. Dat zijn mensen die verwachten dat ze direct geluidseffecten hebben van de tram over de brug heen, over de Geestbrug zelf heen. Maar ook mensen die er in de directe omgeving wonen of om de hoek bij de Haagweg bijvoorbeeld, omdat die daar natuurlijk ook om vroegen. Het is gemengd. Ik zit heel even ... Voorzitter, volgens mij heb ik in ieder geval een poging gedaan alle vragen te beantwoorden.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Waart. Mijnheer Oelen, heeft u behoefte aan een tweede termijn? Gaat uw gang.

De heer Oelen: Ja. Dank, voorzitter. En dank, wethouder, voor de beantwoording. Toch nog twee opmerkingen. Over die Herenstraat, ik snap wel dat u niet vooruit wil lopen op uitkomsten van een toekomstig participatietraject. Maar volgens mij heb ik in mijn eerste termijn gevraagd of u het niet ook met mij eens bent dat het schrappen van parkeerplaatsen in dat gebied niet heel erg het beste idee is? Je kunt natuurlijk op verschillende manieren een participatietraject ingaan. Dat is, hier heb je een blanco papier en doe je best maar en we horen het wel weer. Of je geeft een aantal kaders mee aan degenen die in het participatietraject willen meedoen waar ze zich aan moeten houden. En daarna, succes ermee. Ook dat, bent u dat met me eens? Tweede over die Vlietlijn. Ik word er toch niet heel erg vrolijk van, over de houding van wethouder Van Asten en van het programmabureau. En ik waardeer het natuurlijk zeer dat u hen daarop aanspreekt. Maar wat mij betreft mag dat in herhaling, waarbij u zich, als het aan mij ligt, ook u daarin geruggesteund wordt door de Rijswijkse

raad. Dat u ook die boodschap gaat over geven, dat de Rijswijkse raad hier niet ongelooflijk van gecharmeerd is dat er zo wordt gecommuniceerd over iets wat op Rijswijks grondgebied ligt. En ik ben het met u eens dat er een regionale uitdaging ligt op het terrein van mobiliteit. Maar ik constateer ook maar fijntjes dat op het moment dat wij een bushalte willen hebben bij RijswijkBuiten dat die er niet komt, omdat daar geen prioriteit aan wordt gegeven. Kortom, het is ook wel een beetje geven en nemen. En op dit moment denkt men in groot Den Haag, die kleine kabouterijtjes van Rijswijk, die geven wel en wij hoeven helemaal daarvoor niks terug te geven. Die houding gaat ze niet helpen in het vervoltraject, als zij hier stappen in willen maken. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Mevrouw Van der Weij, heeft u behoefte aan een tweede termijn? Nee. Mijnheer van der Veer? Nee. Mijnheer Van Dam? En mijnheer Bruin? Ja. Gaat uw gang.

De heer Bruin: Dank u wel, voorzitter. We hebben inderdaad nog geen antwoord gehad. Ik neem aan dat wij deze schriftelijk krijgen?

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Dam. Dan geef ik weer het woord aan mevrouw Van de Waart. Gaat uw gang. Of zijn er nog andere mensen uit het Forum die ... Nee, volgens mij niet. Mevrouw Van de Waart, gaat uw gang.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Misschien in antwoord op de vraag, hoe kijk ik tegen die parkeerplekken aan bij de herinrichting van de Herenstraat? Ik denk dat ik me aansluit bij de beslissing die genomen is, dat we dat heel serieus nemen, die signalen van de ondernemers. En hoe zich dat dan verder uitwerkt in een nieuw plan, natuurlijk neem je in het voortraject mee. Maar we weten ook niet op welke termijn we met de nieuwe participatieronde gaan beginnen. En daar zitten dan misschien bestaande ondernemers in, maar misschien ook weer andere ondernemers. Laat ik daar niet op vooruitlopen. Maar ik denk, het feit dat deze beslissing is genomen om in ieder geval het participatietraject wat er was stop te zetten dat het een heel duidelijk signaal was. En ik had inderdaad nog een vraag tegoed. Die ga ik zeker navragen. Ik had er nog eentje, volgens mij, die ik aan iemand had beloofd. Maar als niemand zich daarin herkent?

De voorzitter: Mijnheer Oelen, gaat uw gang.

De heer Oelen: Ik herken mij nog wel. Dat ik nog iets tegoed had uit de eerste termijn, namelijk over degenen die in de Herenstraat hebben geparticipeerd, of dat allemaal direct omwonenden ook waren?

Mevrouw Van de Waart: Daar heb ik inmiddels wel een antwoord op gekregen, als u mij permitteert daarin. Dat zijn inderdaad de directe omwonenden en ondernemers geweest. Dit gaat over de Herenstraat? Even checken. Ja. Om zich aanmelden tot participeren. Er is een gezamenlijke uitnodiging gestuurd naar die mensen in de Herenstraat, de Geestbrugweg en de kruising Haagweg-Geestbrugweg. Er is inderdaad niet gecheckt vervolgens of mensen daar ook daadwerkelijk woonden. En er was in ieder geval een hele actieve bewoner die zich zo'n beetje overal voor had ingeschreven. Ik weet niet of dat kenmerkend is voor wat u zei. Maar de uitnodiging is wel degelijk naar de directe omgeving gegaan. Dan hou ik nog een vraag over waar ik schriftelijk op terugkom, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Waart. Dan heb ik inderdaad ook opgeschreven dat wethouder Van de Waart nog schriftelijk terugkomt op de vraag van mijnheer Bruin van Rijswijks Belang. En dan sluiten we agendapunt 11 af.

12. Vragenuur

De voorzitter: Gaan we door naar agendapunt 12, het vragenuur. Zijn vragen van de PvdA over de oversteeksituaties en STOMP-principe. Die vragen zijn schriftelijk beantwoord. Heeft u nog aanvullende vragen, mijnheer Van der Veer?

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk een opmerking. Het blijft, wat de PvdA-fractie betreft, erg belangrijk dat we het STOMP-principe zo goed mogelijk doorvoeren en dat waar mogelijk is beter bij te sturen. Neem afgelopen zaterdag, marktdag. De kruising waar we ...

De voorzitter: Mijnheer Van de Veer, heeft u een vraag of niet?

De heer Van der Veer: Opmerking in het algemeen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer.

13. Sluiting

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 13. Dat is de sluiting. En die is nu even iets anders dan normaal. We gaan nu afsluiten. De schermen gaan uit. En de griffie gaat even checken of er niet stiekem nog ergens pers zit. Tien minuten? Vijf minuten? Tussen de twee en de vijf minuten gaan we even schorsen. En dan komen we daarna terug voor het besloten deel van het Forum. Ik zie u over een paar minuten weer terug.